

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

MOTIVACE MLÁDEŽE K CELOSTNÍ ARCHITEKTUŘE A PRÁCI S PROSTOREM

Vedoucí práce: Mgr. Irena Kovářová

Autor práce: Lenka Bukovská

Studijní obor: Pedagogika volného času

Ročník: 3

2011

Prohlašuji, že svojí bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz. provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na obhajování plagiátů.

28. 3. 2011

Podpis studenta

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Ireně Kovářové za její metodické vedení, cenné rady a připomínky, které mi předávala po celé tři roky studia.

Také děkuji respondentům za ochotu spolupracovat při vyplňování dotazníků.

V neposlední řadě bych ráda poděkovala svým nejbližším a rodině, kteří mi byli a stále jsou oporou.

OBSAH

ÚVOD.....	6
TEORETICKÁ ČÁST.....	8
1 Učební osnovy a motivace	8
2 Zájmové útvary a výukové předměty podporující noetiku	9
3 Celostní architektura	10
3.1 Stavební biologie	10
3.2 Celistvost	10
3.3 Zdraví	11
3.3.1 Zdravé bydlení	12
3.3.2 Syndrom nemocného domu	12
3.3.3 Uzdravení.....	12
3.3.3.1 Čtyři úrovně lidského bytí	13
3.3.3.2 Fyzické tělo	13
3.3.3.3 Životní energie	14
3.3.3.4 Citová úroveň.....	15
3.3.3.5 Individualita	15
4 Síla místa.....	16
4.1 Konformační pole	16
4.2 Geopatogenní zóna.....	17
4.3 Biopole	18
4.3.1 Aura.....	19
4.3.1.1 Vyšší těla.....	19
5 Starověká Čína.....	20
5.1 Feng Šuej.....	20
5.1.1 Co je Feng Šuej.....	21
5.1.2 Základní pilíře Feng Šuej	22
5.1.2.1 Čchi.....	22
5.1.2.2 Jin a Jang.....	23
5.1.2.3 Pět elementů života.....	23
6 Tradice místa	24
6.1 Lidová architektura	25
6.2 Drobné památky.....	25

7 Historický průřez architekturou.....	26
7.1 Moderna.....	26
7.2 Dvacáté století	27
7.3 Modernismus	27
7.4 Současnost	29
PRAKTICKÁ ČÁST	30
8 Cíl práce	30
9 Hypotézy	30
10 Charakteristika výzkumného vzorku	30
11 Použitá metoda	31
12 Výsledky	32
13 Diskuze.....	42
ZÁVĚR	45
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	47
SEZNAM PŘÍLOH	50
PŘÍLOHY	51
ABSTRAKT.....	55
ABSTRACT.....	56

ÚVOD

Nečekala jsem, že rok 2008 pro mne bude rokem razantních změn. Určitě jste i Vy zažili pocit, který Vás hřál po celém těle a říkal, že stanovisko, které zastáváte, či místo, kde se nacházíte, je to „pravé“ pro Vás. Tato jistota mne naplnila s nástupem na VŠ v Českých Budějovicích Věděla jsem, že mne čeká něco nového, co bude dále moje nitro strukturovat, měnit a posouvat kupředu.

Velký dík patří paní Mgr. Ireně Kovářové, která mi na hodinách kulturních dějin a estetiky ukázala, jak všechno se vším souvisí a že pro posunutí v „poznání“ je potřeba na svět nahlížet z více úhlů pohledu. Rozšiřovat své znalosti nejen povrchově, ale také se „ponořit“ do hloubky „věci“. Tyto výukové bloky mi jsou i „vodítkem“ pro mou ideu, smýšlející v duchu komplexnějšího propojení znalostí a dovedností, jenž si jsou vzájemně komplementární a mohly pro pedagogiky plnit funkci osnovy využívané nejen ve volném čase. Tento systém by jedince nezatěžoval nepotřebnými a přebytečnými informacemi, ale těmi podstatnými pro náš život.

Za podstatné myšlenkové vzorce považuji i takové, které nám vyprávějí o tom, jak dostat naši mysl, tělo i duši do rovnováhy. Do kategorie činitelů bezpochyby řadím i architekturu, prostředí a přírodu. Tento vzorec se málokdy odráží v kontextu se zařízeními určenými pro výchovu mimo vyučování. K otázce, jakým proudem se má výuka vést, je odpovědí názorový pluralismus. Můj názor je však ten, že bychom se neměli bát uplatňovat tyto podstatné teorie v praxi. Měříték, podle kterých můžeme vykládat podstatu, je mnoho. Jednou z možností, jak rozšířit, podle mého názoru epistemologii je snaha pedagogů nehledět jedním směrem, ale přijímat a tolerovat názorové vzorce i jiných odvětví, které pak nabízet, jako další možnou variantu studentům. Studenti si poté mohou vybrat sami, jakou cestu si zvolí.

Cíl mé bakalářské práce spočívá ve snaze informovat mládež o problematice celostní architektury a práci s prostorem. Za svůj dílčí cíl jsem si zvolila poskytnout podklad, který by mohl PVČ (pedagog volného času) použít v motivaci mládeže k ucelenějšímu přijímání informací. Dále pak tyto poznatky propojovat a vycházet z nich pro rozvoj zdravého jedince.

Zabývám se problémem z teoretické i praktické části. V praktické části shrnuji postoje a názory studentů k prostoru a stavbám. Mým cílem v praktické části je porovnání a vyhodnocení diferenciací znalostí a různost pohledů na skutečnost u

studentů ze SPŠS (střední průmyslová škola stavební) a SZŠ (střední zdravotnická škola).

V úvodu mé teoretické části se zabývám učebními osnovami a motivací studentů ve volném čase, stejně jako zájmovými útvary a výukovými předměty podporující noetiku. Dalším stěžejním bodem je pojem celostní architektura, který rozvádí podkapitoly stavební biologie, celistvost a zdraví. Pro pochopení celostní architektury vidím podstatné zmínit více informací objasňující tento pojem. Dále tedy uvádím i kapitolu o zdravém bydlení, syndromu nemocného domu a jak lze tento problém řešit za pomoci uzdravení. Další zmiňovanou problematikou je síla místa. Mezi stavební biologii můžeme také zařadit filozofické učení Feng Šuej, které vysvětluji v dalších kapitolách. Dále se také podíváme na památky z dob dávno minulých, které se vztahují k tradici místa. Pro objasnění dnešní doby a lepšímu prožvení celostní architektury nám může sloužit i kapitola s názvem architektura, jenž nás uvádí do problematiky uměleckých směrů. Na konec bakalářské práce jsem umístila praktickou část vycházející z odpovědí dotazovaných respondentů.

Mezi hlavní publikace, ze kterých čerpám teoretickou část, řadím knihu *Duch a místo* od Christophera Daye a z internetových zdrojů pak články od Oldřicha Hozmana. Za velmi důležitou knihu, pro vlastní introjekci, vidím *Koncept kontinua* od Jean Liedloffové a knihu *Architektura volba nebo osud* od Léona Kriera.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Učební osnovy a motivace

Mohli bychom se inspirovat H. V. Hentigem, který je propagátorem inovačních osnov, v nichž vidí jádro v noetice a vývojové psychologii. Iniciativu zde přebírá zkušenost, která je chápána, jako důležitý prvek při procesu poznávání a následnému pochopení určitých vazeb mezi dvěma či více činiteli. Zkušenosti dělíme do určitých oblastí, mezi které patří vnímání a tvoření, tělesná výchova, sociální, přírodovědná oblast, řeč a matematika. Cestu k řešení školních osnov vidí v jejich systematickém rozložení do jednotlivých empirických oblastí (srov. SKALKOVÁ 2007: 93-94).

Průcha ve své knize Přehled pedagogiky tvrdí, že učitelovo uchopení výuky je odlišné převážně díky různorodému vnímání odpovědnosti za výsledky žáků. Preference jednotlivých témat a určování cílů závisí na tom, co chci žáky naučit, jak je vést a co všechno jim předat. Myšlenkové procesy jsou u pedagogů, z pohledu skrytého kurikula, roztržité. Tento pojem říká, že učitel, vychovatel, nám předává jak na vědomé, tak na podvědomé rovině své pohledy na „svět“ (srov. PRŮCHA 2006: 140). Toto pro nás může znamenat i to, že se nemusíme bát do výukových bloků vkomponovávat informace, které by se týkaly architektury, vnímání prostoru a krajiny.

Záleží spíše na našem uchopení dané skutečnosti, avšak měli bychom si dát pozor na předávání neucelených, neobjektivních a jednostranných názorů, které před žáky staví hranice anebo jejich nitro stahuje do „bludišťového komplexu“ názorových pouček, ve kterých hledají svou vlastní myšlenku, s níž se ztotožní.

Vše okolo nás má schopnost jedince motivovat, nebo naopak demotivovat k jednotlivým cílům, postojům a názorům. Naším mentorem může být i pedagogický pracovník-vychovatel.

Jak dobře motivovat, abychom došli společně ke správnému cíli?

Olga Zelinková smýšlí v podobném duchu, jako Jan Průcha v předešlé myšlence. Je tomu dokladem její kniha: Pomoz mi, abych to dokázal, ve které poukazuje na problematiku hranic v neustálém ponaučování žáků, v předvádění činností, které je příliš zdlouhavé a někdy příliš sebestředné, posmívání se jejich neúspěchům nebo příliš silná kritika (srov. MONTESSORIOVÁ 1997: 78-79).

K těmto pojmům bychom mohli spíše přiřadit demotivační, nežli motivační podstatu. Tohle je jedna z mnoha teorií, avšak pro kterou se rozhodneme v naší praxi, závisí jenom na nás a tudíž i na našem přístupu morální zodpovědnosti.

Z dětských reakcí je často možné vyčíst to podstatné, například vzdor může ukazovat právě na nedostatek motivace. Dítě potřebuje znát odůvodnění činnosti, kterou má právě vykonávat, z jakého důvodu a proč tímto způsobem. Motivovat se dá různými způsoby, je na vedoucím, jaký si zvolí. V potaz bychom měli brát obsahovou stránku zájmového útvaru, věkové rozhraní, klima třídy, psychosociální i materiální podmínky. Nesmíme opomíjet odlišnost motivace zaměřenou na citovou či rozumovou oblast, lze potřeba zvážit jejich vhodný výběr. Motivaci smí v určitých situacích provádět i účastníci samotní (srov. PÁVKOVÁ a kol. 2002: 101).

„Mnoho vlastností dítěte je dáno přírodou, nemusí být výsledkem výchovné metody, lze je však stejně jako vlastnosti rostlin i zvířat ovlivňovat.“ (MONTESSORIOVÁ 1997: 78)

2 Zájmové útvary a výukové předměty podporující noetiku

Obsah výchovy mimo vyučovací hodinu se dělí na kategorie, do kterých zařazujeme, jak zájmovou činnost, tak veřejně prospěšnou činnost (srov. PÁVKOVÁ a kol. 2002: 51).

Zájmová činnost je v této klasifikaci velmi důležitým bodem. Její smysl spočívá v naplňování potřeb členů kroužků, dále se zaměřuje na vzdělávací stránku daného zájmu, rozvoj schopností a dovedností. Tímto u členů strukturujeme jejich hodnotové zaměření a způsob života. Výchovné působení také přispívá k mentální hygieně, která pozitivně ovlivňuje odolnost člověka a jeho tělesný stav. Vyváženost psychického a fyzického zdraví nám poskytuje zpětnou vazbu, která se odráží ve schopnosti vykonávat dobré pracovní výsledky (srov. PÁVKOVÁ a kol. 2002: 51).

Veřejně prospěšná činnost poukazuje na důležitost zapojení osoby, skupiny do dobrovolných prací, které napomáhají nejen k vytváření a ochraně životního prostředí, ale také k osvětové činnosti a kultivaci (srov. PÁVKOVÁ a kol. 2002: 52).

Zájmové útvary dělíme do následujících skupin: tělovýchovné, pracovní-technické, společensko-vědní, sportovní, přírodovědné a esteticko-výchovné (srov. PÁVKOVÁ a kol. 2002: 51-52).

Do přírodovědných kroužků bychom mohli zařadit i environmentální výchovu, kterou nabízí i KRNAP (Krkonošský národní park).

Environmentální výchova, která je zaštitěna pod pracovištěm KRNAP, se snaží povzbuzovat k poznání a přijetí přírody a vyzývá k její ochraně. Oslovuje širší věkové spektrum, především pak školní mládež. Toto zařízení funguje od 70. let (srov. SKALKA. *Environmentální výchova*. Krkonošský národní park [online]).

3 Celostní architektura

3.1 Stavební biologie

Jedná se o stavby tzv. nízkoenergetické, jež napomáhají svojí malou spotřebou energie šetřit životní prostředí. Preferují se materiály z obnovitelných zdrojů. Investoři si mohou vybrat cestu svého bydlení, jedna z variant se nabízí i „zdravá architektura“, která je integrální s celostní architekturou (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online]).

Vlastimil Žert vidí potřebu chránit lidskou bytost proti škodlivým vlivům nebo se alespoň snažit o jejich minimalizaci. Tohoto cíle by se měli také řídit stavební biologové, odůvodnění je následovné. Hrozbu vidí v oslabování imunitního systému vnějšími vlivy, mezi které patří GPZ, elektromagnetický smog aj., svůj podíl má také stárnutí organismu či jeho napadení virem, bacily aj., kdy tělo rezignuje a onemocní. Tímto je potlačena přirozená imunologická reakce. Imunitní systém také spontánně chrání proti zhoubným nádorům (srov. ŽERT 2000: 16).

3.2 Celistvost

Všechny fenomény mají svůj základ v jednotě a podstatu v cyklickém pohybu. V této spirále probíhá čas, který doprovází vývoj každého děje, jež vzniká v prostoru. Propojenost můžeme pozorovat v architektuře, kdy potřebujeme volit správné proporce a rytmy, které mají vztahy k dějům a funkcím (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online]).

Zamysleme se nyní nad slovem celistvost. Z jakého kořene jest odvozeno? Jakou hloubku skrývá toto slovo ve významu? Velmi prostě a jednoduše nám odpovídá na tuto otázku Oldřich Hozman, akademický architekt, který je propagátorem „zdravé architektury“.

Pojem celistvost je komplementární ke slovu cella. Pojem, jež propaguje vztah k celku, ve kterém nic nechybí. Cella znamená buňku-formu, je integrální, umožňující

reprodukcí k dalšímu rozvoji. V architektuře vnímáme toto pojetí jako místnost, která obsahuje vše potřebné. Slovo "zacelovat" představuje dispozici přírody k návratu do původního "zdravého" stavu. Celostní architektura toleruje všechny fenomény. K jeho pilířům patří být preventivní a kreativní. Zdůrazňuje pohled na člověka jako celek, stejně tak bychom měli vnímat i přírodu. Celostní architektura vychází z holistického přístupu, který pojem zdraví nejen po stránce fyzické, ale i po stránce duševní. (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online]).

S podobnými myšlenkami pracují i alternativní školy, kde mimo jiné zdůrazňují princip individualizace. Zdůrazňují důležitost rozvoje osobnosti v uceleném spektru, do kterého patří emocionální, praktické a kognitivní schopnosti (srov. SKALKOVÁ 2007: 81).

3.3 Zdraví

„Zdraví není vše, ale bez zdraví je vše ničím.“

Schopenhauer

Stavební biologie zdůrazňuje důležitost bytu či domu, jenž můžeme přirovnat k lidské kůži, která člověka chrání před vnějšími vlivy a bez které nedokážeme žít. Jsme na ní závislí.

Je 21. Století a lidé stále hledají podstatu lidského bytí. Pro co máme být zdraví? Je pro nás zdraví nejcennějším prvkem v životě, bez kterého nemůžeme žít? Pojďme se na pojem zdraví podívat z globálnějšího hlediska. Na lidskou bytost často pohlížíme pouze jako na určitou formu naší fyzické existence, někteří odborníci však uvažují mnohem komplexněji. Oldřich Hozman a Christopher Day se s tímto vnímáním identifikují.

Jsem „zdravý“, nejsem „zdravý“. Většina pod tímto pojmem vnímá pouze fyzickou nikoli duševní vyváženost. „Jsem zdrav“ znamená „daří se mi dobře.“ (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online]).

Christopher Day ve svém díle *Duch a místo* také vyzdvihuje dva důležité prvky ovlivňující lidské zdraví. Je jimi tělesná funkce a duše. Tělesnou funkci popisuje jako stav bytí, do kterého zahrnuje pojmy: žít, revitalizace (obnova) a harmonie (rovnováha). (*Duch a místo*, s.202)

Louise L. Hay je mezinárodní představitelkou New Age, zabývá se léčebnými technikami a snaží se žít pozitivní filozofií, kterou posléze uplatňuje i ve svých knihách.

Tato žena přidává ještě jeden důležitý dílek, který nesmí v celku určující "zdraví" chybět, a tím je pozitivní myšlenkový přístup. Jeho trichotomie je následující: tělo, mysl

a duše, jenž by měly směřovat k rovnováze. Až tohoto docílíme, můžeme si říci, že jsme zdraví (srov. HAY 2002: 5).

„Naše pevné myšlenkové návyky vytvářejí naše prožitky. Proto také změnou našeho myšlení dosáhneme změny i v našem životě.“ (HAY 2002: 11)

3.3.1 Zdravé bydlení

„Jak už jsem řekl, zdraví a zdravé bydlení prvotně určuje duševní vztah k místu, kde žijeme. Jsou-li duchovní kvality místa osloveny skrze naše duševní kvality, je vždy položen základ ke zdravému bydlení. Proto jsou na začátku stavby tak důležité rituály – aby bylo místo osloveno a blahořečeno.“ (CHVÁTALOVÁ, *Rozhovor s architektem Oldřichem Hozmanem* [online])

Zdravou architekturou můžeme nazvat tu, která nám nabízí prostor pro náš další rozvoj a poznání. Je vsazena do prostředí nenásilně a společně s přírodou vytváří harmonický celek, v němž se stáváme bytostmi vnímavějšími, citlivějšími, rozumnějšími i moudřejšími (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online]).

„Proces odcizení se přírodě a ztráta kulturnosti se dále prohlubuje velkou koncentrací obyvatelstva, při které jedinec vstupuje do anonymity a stává se jen číslem.“ (ŽERT a kol. 2000: 8)

3.3.2 Syndrom nemocného domu

Domy na náš zdravotní stav mohou působit pozitivně i negativně. To, jakým směrem nás ovlivňují, určuje fyzická úroveň a následek (srov. DAY 2004: 202)

„Potřebujeme prostředí, které nasycuje a ono potřebuje, abychom ho živilí“ (DAY 2004: 203).

3.3.3 Uzdravení

Vše je závislé na celistvosti a rovnováze, pokud vykolejíme z této roviny, přijde nemoc. Jako příklad zde můžeme uvést chronické poškození šlach, které je způsobeno jejím systémem, který není v rovnováze. Anebo špatné zažívání je zapříčiněno nerovnováhou projevující se v příjmu živin, které obnovují život, patří mezi ně voda, jídlo, vzduch a další. Každé onemocnění vyžaduje léčbu. I drobná onemocnění mohou být způsobena více příčinami. Uzdravení se a odstranění příznaků není totéž. K odstranění příznaků nám většinou postačí medicína, k uzdravení však nikoli. (srov. DAY 2004: 203).

3.3.3.1 Čtyři úrovně lidského bytí

Nesmíme zapomínat na čtyři úrovně:

1. fyzické tělo,
2. životní energie,
3. citlivost duše,
4. jedinečnost ducha.

I prostředí, ve kterém žijeme, působí na naši osobu skrze čtyři úrovně. Proporce a uspořádání linií ovlivňuje naši *fyzickou stránku*. V karteziánských geometrických tvarech vidíme jednoduchost, logiku a kauzalitu. Pružné linie působí na naši *životní energii*. Podporují pružné myšlení a tvořivost. Citový život neboli citlivost duše a zlepšování naší intuice je podmíněna rytmem, protipóly, harmonií, smyslovou radostí a kvalitativní stránkou. Jedinečnost ducha smíme přeložit jako individuální identita, která se v našem životě zobrazuje v podobě materiálových hodnot, jenž určují, nakolik jsme ceněni ve společnosti. Tímto se podryvá, či potvrzuje naše identita (srov. DAY 2004: 203-204) Prostředí, ve kterém žijeme, ovlivňuje úroveň lidského bytí různými způsoby. Každá místnost, kout domu, tvar chodby, dveře, schodiště rozdělují obytnou část na místnosti, které vyzařují odlišnou atmosféru a aktivitu. Stejně tak je tomu mimo domov, tedy venku, kdy se nám toto dělení zobrazuje v podobě sloupů, ulic, chodníků, silnic atd. Vraťme se k té, pro nás důležitější, obytné části. Tato místa, která odlišně působí na naše smysly prostřednictvím barvy, vůně, světla a zvuku. Místa, jenž nabízejí díky své odlišnosti inspiraci, naplnění, motivují nás k činnostem, plní určitý smysl a pozitivně působí na naši duši (srov. DAY 2004: 204).

My sami máme potřebu odlišnosti místa. Kuchyň splňuje jinou funkci než ložnice, která je určena ke spánku a relaxaci (srov. DAY 2004: 204)

3.3.3.2 Fyzické tělo

Naše tělo má i materiální hodnotu, která je ovlivněna tlakem, napětím, gravitací a kinestetickou energií. Fyzika a její zákony řídí nás, ale také živou a neživou přírodu (srov. DAY 2004: 205).

Naše obydlí ovlivňuje mnoho faktorů, nejen zdravotní stav člověka, ale také jeho chování, jenž je následnou reakcí. Některé pokládáme za více, jiné za méně důležité, objeví se tam i takové, u kterých důležitost popíráme, ačkoliv jsou pro naši životní harmonii velmi důležité. To, že pro naše pohodlí je opravdu důležitý fyzický stav prostředí, potvrzuje nejedna událost, uveďme si jeden příklad týkající se dvou odlišných

obchodů, které disponovaly diferentní podlahou. První upřednostňoval produkty ze dřeva, druhý moderní materiály jako je betonové terazzo. V obchodě s dřevěnou podlahou zaměstnanci pracovali až 14 hodin každý den, problémy se ale neobjevily. Ve druhém obchodě tomu bylo naopak, již po 4 hodinách pracovníky trápily bolesti a interpersonální vztahy byly narušovány hádkami (srov. DAY 2004: 205).

Externí prostředí působí na každého jedince ve dne v noci. Ovlivňuje styl sezení, chůzi, polohy těla a další. Proto již naši předkové měli snahu své stavby transfigurovat podle lidských potřeb. V dějinách si můžeme povšimnout, jak jsou stavby interpretovány různými znaky. Ve středověku působily stavby mocně, vznikaly samostatné správní celky, jenž byly podporována Božskou milostí. V období renesance bylo lidské tělo vnímáno jako dokonalost sama, takto byly zpodobňovány i sakrální stavby. Dnešní doba by se dala nazvat krizí, která značí rozvrat lidských a duchovních hodnot (srov. DAY 2004: 206)

Toto krizové období se viditelně projevuje právě na vzhledu současných staveb, který v nás často vzbuzuje rozporuplné pocity a rozhodně není v souladu s krajinou. Povšimněme si jejich symbolů, znaků, kterými k nám promlouvají. Mají stejnou řeč, či se od sebe liší?

„I dnes musíme cestovat, abychom se mohli na vlastní kulturu podívat zvenčí a uvědomili si to, co jsme dříve vnímali jako samozřejmost.“ (DAY 2004: 206)

Fyzické vlastnosti reliéfu či geologická skladba podlaží – nerosty, horniny, geopatogenní zóny se zdají být nepotřebné při budování naší stavby. Oldřich Hozman také vidí jejich důležitost. Nesmíme opomínat reliéf krajiny, směr pozemku, cesty vedené krajinou, struktura obytných celků a další. Každé místo má velmi silné vibrace, aktivní místa vyzařující negativní energii, která nepříznivě ovlivňuje lidský organismus (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online]).

3.3.3.3 Životní energie

Tato vitální úroveň se v přírodních podmínkách napojuje na éterické síly, toto spojení umožňuje síť silových linií. Životní energii pojmenovává každá kultura jinak. Číňaně – čchi, Indové – prána, indiáni – mana aj. Část, ve které se tyto energie kříží, značí centra, která nabíjejí krajinu okolo sebe. Jemné teréni zářezy shromažďují tuto energii, proto jsou vhodnými místy pro stavbu

U člověka také existují silové dráhy, kterými proudí éterické nebo-li životní síly, nazývané meridiány. Zdravá příroda disponuje plynoucími rytmy, projevovat se mohou

v různých frakcích (srov. CHVÁTALOVÁ, *Rozhovor s architektem Oldřichem Hozmanem* [online]).

Tyto denní a roční cykly naše tělo spojují s transcendentálním světem. Pokud tyto principy budou architekti ve svých stavbách zohledňovat, potom můžeme očekávat sídla, jenž náš život budou posilovat (srov. DAY 2004: 206).

3.3.3.4 Citová úroveň

I naše psychika určuje směr, který bude působit na různorodost projevů našich pocitů a nálad. Působí na ně, jak vědomá schránka, tak podvědomá, čerpající z archetypálních struktur. Pokud se psychická rovina nachází v disharmonii, přenáší se to negativním obratem u vitální a fyzické oblasti (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online]).

Díky pocitům zachytáváme elementární vzorce, kvůli kterým se místům buď vyhýbáme, či naopak se tyto místa stávají pro nás velmi oblíbenými a navštěvovanými. Psychoneuroimunologie dosvědčuje (potvrzuje) myšlenku důležitosti čistého prostředí odrážející se ve zdraví i nemoci (srov. DAY 2004: 206-207).

Dnes, když se volná prostranství zastavují komplexy monumentálních celků a zapomíná se přitom na uspořádání krajinného rázu, nám nezbývá nic jiného, než se vydat pro uspokojení našich potřeb žádající klid, čerstvý vzduch, neuspěchanost, ticho aj. do nedotčených koutů přírody.

„Právě v nedotčených koutech přírody se některým jejím formám vědomí daří nejlépe.“ (HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online])

Pro zbavení se stresu stačí mnohdy vynaložit minimum úsilí. Zbavit se vibrací a hluku, pozměnit barvu a osvětlení, upřednostňovat jemnější, vyváženější tvary a formy, přeměnit nesnesitelné textury hapticky příjemnými (srov. DAY 2004: 206-207).

3.3.3.5 Individualita

Vnější prostory naplňují naši inspiraci, intuici a kreativitu, je ale na nás, zda se tomu poddáme a přijmeme tento dar. Kultura od kultury se od sebe liší, nejenom vzhledem, tedy fyzickou stránkou, ale také jejich vnitřním duchem. Vyjadřují, přemýšlejí a jednají jinak, mají jiné naučené vzorce, různé mechanismy, podle kterých se orientují, tento komplex je také do určité míry strukturován vnějšími prostory, které disponují odlišnou duchovní dimenzí. (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro*

dokonalou stavbu [online]). Tato transcendentální úroveň lidskou bytost formuje a rozvíjí. Pokud naše mysl rezignuje nad přijímáním nových poznatků, názorů a pohledů, tak od tohoto postoje neočekávejme dobré základy pro náš život, ve kterém vyměníme flexibilní myšlení za zkonstatělé. Naší prioritou by mělo být otevřené, přijímající myšlení (srov. DAY 2004: 207).

„Zdravý duch závisí na průběžném vývoji. Pomoci nám může poslušnost zkušeností, světlo a prostor, které se objeví, když projdeme tmavým portálem, okna na schodišti, která nabízejí neočekávaný, ale cenný výhled. Stejně může působit i umělecká zkušenost transcendentální přírody.“ (DAY 2004: 207).

V praxi sem spadají cesty, středy měst, kostely, posvátná místa, křižovatky atp., které sice byly zkonstruovány lidskou rukou, přesto ale prostřednictvím těchto objektů působí přirozený projev krajiny, který na daném místě byl před zrodem nového objektu. Je potřeba nepopírat tuto skutečnost, ale pokoušet se o interní adaptaci místa a nejen po fyzické ale také duchovní části (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online]).

4 Síla místa

4.1 Konformační pole

Pojem konformační pole se dostal do podvědomí díky Alexandrovi Dubrovi, ruský vědec, který tento výraz uvedl začátkem 70. let. Podle jeho názoru máme okolo sebe odlišné tvary, které v určité oblasti mohou být příčinou vzniku nového, neznámého pole, jehož „povahovým“ rysem je též kvazi gravitace. Definici založil chemik z Norska Odd Hassel ve spolupráci s D. Bartonem z Anglie. Vymezení nám říká, že molekula je při své mobilní aktivitě a současném působení gravitace, vnějších vlivů a fyzikálního pole země schopna vytvořit konformační formu (srov. ŽERT a kol. 2000: 27).

Na územích, kde se překrývají, nebo protínají magnetická, elektromagnetická a elektrická pole, může docházet ke „zrodu“ negativního záření. Jsou to místa dráždivá, mnohdy pro lidský organismus škodlivá (srov. ŽERT s kol. 2000: 25). Měli bychom respektovat pravidlo zlatého řezu, při nerespektování této zásady bývá proporcionalita prostorů nevhodná, zpětná vazba reaguje vznikem Konformačního pole. Díky zlatému řezu můžeme dospět ke klidné, příjemné obytné části. K jeho dosažení musíme respektovat pravidla vztahující se na poměr výšky, délky a šířky k místnosti.

Vzhled prostoru, ve kterém smysluplně rozvrhneme kompozici, nabízí pozitivní vibrační vlny. Existují místa, která nás „dobíjejí“ energií, svůj podíl na tom má tedy jak forma, tak i obsah – příjemné prostředí. Slouží nám i jako terapeutické pomůcky. Příkladem nám jsou terapie realizované pomocí jeskyň, kdy je prokázáno, že po delším působení se zlepšuje přirozená schopnost imunizace a status biologické energie, opačně na lidský organismus působí vznik konformačního pole. V některých případech se dokonce množí mikroorganismy, převážně mykózy. I když bychom se těmito zónám měli vyhýbat, mnohdy jednáme v opačném duchu a „vykračujeme“ jim naproti. Rohy místností se nacházejí ve vhodné pozici pro vznik plísní aj., přesto zde někteří z nás ulehávají k nočnímu odpočinku (srov. ŽERT a kol. 2000: 26-27).

„Inspirace, motivace, smysl a naplnění jsou pro lidské zdraví přinejmenším stejně důležité jako potrava a hygiena.“ (DAY 2004: 202)

4.2 Geopatogenní zóna

Existují opravdu GPZ, nebo se nás pouze „psychotronik“ snaží touto skutečností vystrašit, stejně jako to dělají komerční firmy. Dalo by se říci, že základním tahounem těchto organizačních jednotek je konzum. Svá „hrozivá“ tvrzení, která se týkají např. škodlivých složek v potravinách, „modelují“, mnohdy podle ekonomického hlediska, vizi svého výdělků (srov. ŽERT a kol. 2000: 66-67).

Všechny prostory okolo nás „vyzařují“ buď pozitivní, nebo negativní energii. Jsou místa, kde je toto působení v silnějším rozpětí. Tyto lokality můžeme také nazývat genius loci, výraz vycházející z latiny, v překladu pak znamená duch místa. Staří Číňané upozorňují na podstatný rozdíl mezi dobrým a špatným vyzařováním a na možnosti její umělé regulace, kdy změny můžeme také dosáhnout např. vysazením rostlinstva, výstavbou rodinných domů, změnou terénu aj. (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 7). Z pohledu Feng-šuej se tato regulace odráží v disharmonické interakci Jin a Jang. Jedna převažuje nad druhou a většinou to je Jin, který převládá. Bohužel tato bilance se odráží i na samotné lidské bytosti (srov. ŽERT a kol. 2000: 16).

GPZ způsobují i vážná zdravotní onemocnění. Za pomoci fyzikální terapie zkoumal Lakhowsky souvislosti vzniku nádorových onemocnění s místem bydliště (srov. ŽERT a kol. 2000: 205). I voda nám je „živým“ důkazem, jak fyzikální pole dokáže modifikovat. Bylo zjištěno, že fyzikální vlastnosti vody v živých organismech jsou díky záření pozměněny. Příčinou snížení aktivity bioenergie se uvádí konformační pole, které působí dehydratačně.

Tvar a vlastnosti buněk jsou pro nás mnohdy vzdáleným pojmem. V. Žert vyjadřuje zklamání, nad insuficientním poskytnutím údajů v zóně zabývající se stavbou a elektrostrukturou buněk. Tyto znalosti nám chybí a odráží se potom na vzrůstajícím onemocnění rakovinou (srov. ŽERT a kol. 2000: 205).

„Abychom pochopili, jak onemocníme vlivem prostředí, musíme porozumět tomu, proč onemocníme.“ (DAY 2004: 202)

4.3 Biopole

„Z názvu biopole vyplývá, že se jedná o pole biologického původu, vytvářené energetickými životními pochody, které člověk může svým rozumem vědomě i z části ovlivňovat.“ (ŽERT a kol. 2000: 110)

Západní kultura zkoumá vztah člověka s okolním prostředím, a dokonce je schopna poskytnout zájemcům výsledky tohoto bádání. Ovšem nedostatečnost těchto faktů tkví v západní vědě, které chybí širší dimenzionální zaměření, především neucelená orientace na lidskou rasu a fyzikální okolí. Učit se ovšem můžeme od východní kultury, která poskytuje znalosti vycházející z dob před 4000 lety čerpající z aury, prány (vztah vnitřní energie u lidí v závislosti na míře hospodaření s vnějším světem) a z biopole se na rozdíl od fyzikálního pole soustředí na živé organismy, zatímco fyzikální pole se utváří kolem neživých předmětů. Touto problematikou se zabývá obor zvaný Radiestézie (srov. ŽERT a kol. 2000: 95-97).

V. Žert prováděl pozorování, z těchto dat pak usuzuje, jak člověk reaguje na světlo, barvy, různé útvary, prostředí, elektromagnetická, magnetická a elektrická pole (srov. ŽERT a kol. 2000: 102). Všechno okolo nás odráží, přijímá a samo produkuje vibrační tendence. Je tomu tak i v oblasti hudby, barevných tónů, obrazů a zvuku. Chvění nám může mile zpříjemnit probíhající okamžik, ovšem mnohdy v nás probouzí depresivní náladu, nepříjemné pocity aj. jako je tomu i u hudby, která nás svou intenzitou a melodií přivádí do příjemného rozpoložení. Opakem je pak nemilý účinek hudby, která může nabízet i smrtící tóny a to tehdy, pokud hlasitost přesáhne 140 dB (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 9)

Terapií nabízejících blaženost ducha je velká škála. Jistě znáte muzikoterapii, arteterapii, aromaterapii a další. Dochází zde k naladění na stejnou vlnovou délku, která nám dává pocit dobré nálady, působí ozdravně. (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 9)

4.3.1 Aura

Pro možnost k úplnému pochopení biologického pole zkusím nastínit význam aury, která s tím neodmyslitelně souvisí.

Auru již respektovali staří Egyptané. V překladu aura znamená dech. Můžeme si ji představit jako nativní, lehký obal obklopující naše tělo. Je oválného tvaru, který je u hlavy širší, než u dolních končetin. Tento útvar obklopuje lidskou postavu stojící na stojanu o výšce 1,2 m. Skládá se ze 7 částí, kdy každá jednotlivě vypovídá barvou, čerpanou z barevné škály poskytované slunečním zářením, též představující kreativní sílu přírody (srov. ŽERT a kol. 2000: 103). Zabarvení a proporcionalita „obrazu“ se postupně při zdokonalování a „otevírání“ se, sedmi rovinám lidské bytosti, jeví zářivější a na pohled půvabnější. Lidská bytost se tedy projevuje v sedmi rovinách, do kterých zahrnujeme jednotu duchovna, duše, těla, psychiky, éterické, astrální a kauzální substance (srov. MICHEL 2004: 7).

Astrologové v doktríně ze starých dob považují okamžik, oddělení miminka od matky přestřihnutím pupeční šňůry, za zásadní časový moment, ve kterém se získává první vyobrazení aury. Někteří dokážou vidět auru již v dětském věku. Většina lidí ji ovšem vnímá pouze v černo-bílé rovině, do 2. stupně by se dali zařadit jedinci, kteří dokážou rozeznat barevné tóny a jejich odstíny, ve 3. úrovni následuje vizuální zachycení dílčích prvků, ze kterých jsou složeny látky, a ve 4. rovině dokážou detekovat vyzařování z fotek, ale také to, které je za příčkou zdiva či pod podlahou (srov. ŽERT a kol. 2000: 104).

Aura je úzce spjatá s magickou hadí silou – kundalíní a energetickými body nacházející své místo

4.3.1.1 Vyšší těla

Mentální částí v těle jsou „vyslovovány“ naše myšlenky. Je to racionální jednotka skrze níž v mysli vznikají uvědomělé plány, názory, idey, které dokážou měnit i vnější svět. Funguje to pouze tehdy, kdy je naše smýšlení úzce specifikováno a jsme o něm pevně přesvědčeni (srov. MICHEL 2004: 29).

Pocity a emoce jsou uloženy v našem astrálním těle. Reakce v afektu zapříčiněné citovou bilancí můžeme zredukovat snahou o růst a poznání emotivní a pocitové stránky. Stejně jak u mentálního těla, tak i zde se mohou vytvářet určité touhy, kterými postupně „skládáme“ souhrn základních přání, pro jejich vznik je nutností vnitřní ztotožnění a usilovně si je přát (srov. MICHEL 2004: 26).

Mezi astrální a fyzickou částí se nachází spojovací článek nazývaný éterické tělo, které shromažďuje vitální sílu čerpanou ze slunce. Tato energie slábne, pokud se tělo nachází v oslabené pozici, jsme nemocní. U zdravého člověka je emanace volně „protékající“, nic jí nebrzdí, projeví se to i na naší auře, která je jasně zářící. Je zapotřebí, abychom byli otevřeni nejen k přijímání čínorodé síly, ale také k jejímu produkování. Při jejím velkém nahromadění, může docházet k energetickému přepětí (srov. MICHEL 2004: 21-22).

Proto, abychom se mohli odebrat na krátký odpočinek do nebeské říše, odkud se naše duše „převtělí“ do jiné, ještě nenarozené bytosti, potřebujeme nejprve ponechat na pozemském životě všechny tři schránky zmiňované výše. Tomuto procesu se říká reinkarnace. Vše se uskutečňuje skrze kauzální tělo, ve kterém se uchovávají jen kladné ideály, které během svého života člověk prožil, vše negativní ztrácí svojí podstatu a mizí (srov. MICHEL 2004: 32).

5 Starověká Čína

Číňané si uvědomují důležitost staveb, stejně tak důležitost budov, aby oba celky správně fungovaly, je potřeba směřovat k jejich vzájemnému propojení. Hlavní uměleckou jakost tedy vidí v seskupování budov, ne v jednotlivých celcích. Za vzájemnou pospolitost stojí nejen konstruktivní propojení staveb, ale také stavební celky s přírodou a jejím okolím. „Poznání“ čerpá z Feng Šuej. Vzorem nám mohou být paláce v Číně, které se cíleně stavěly v otevřených parcích, nebo kláštery a chrámy, které měly „stanoviště“ v příjemně působivém přírodním prostředí. Současná populace toto vyjádření vnímá spíše ekologicky. (srov. SYROVÝ 1999: 106-107).

5.1 Feng Šuej

Existuje mnoho škol, které předávají znalosti starých mistrů z Číny. Pokud mistr nenachází vhodného následovníka, kterému by transferoval své znalosti, škola pak zaniká. V dnešní době nejsme závislí na školách, k dispozici nám je velká škála četby zabývající se tímto žánrovým spektrem. Dávejme si ale pozor na povrchně plurální vstřebávání informací, jenž nám sice poskytávají určité přehledy, ale neumožňují prostoupit do hluboké podstaty, která je skryta v procítění (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 10).

Lidská bytost mnohdy zahazuje příležitosti nového poznání. Nové zkušenosti, znalosti a postoje nikdy neposouvají zpět, nýbrž dopředu a to jak v životní cestě, tak i

v otevřenosti propůjčující mnohdy nepoznané. Není podstatou věci souhlasit se vším, co se zde píše, ale naučit se přijímat a tolerovat jiné názory a znalosti. Dokážeme to?

5.1.1 Co je Feng Šuej

Feng Šuej je filozofické učení, které se zrodilo ve východní čínské kultuře. Prostřednictvím tohoto učení získáváme vhled do okolní krajiny. Předmětem poznání je cit. K porozumění a popsání našich pocitů nám můžou sloužit poznatky od čínských učitelů (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 9).

Používá se jako prevence před nežádoucími vlivy, sjednocuje člověka a přírodu v jeden celek. Existuje více nauk, jenž vychází ze stejné podstaty, kterou je všudypřítomná energie a duchovní podstata všeho. Patří sem čínská tradiční medicína, čínská astrologie, akupunktura, akupresura, energie potravin a další (srov. CHVÁTALOVÁ, *Rozhovor s architektem Oldřichem Hozmanem* [online]). Pojem Feng symbolizuje vítr a šuej znázorňuje element vody. Oba dva prvky jsou člověku dobře známy, vždyť ho doprovázejí celý život. Vítr prostřednictvím vzduchu plní kapiláry a dává našemu tělu život. Voda je inherentní složkou k přežití. Bez vody se žít nedá. Tyto elementy formují generaci po generaci. Utvářely naše předky a ovlivňují i nás (srov. KENNEDY 2003: 27). Pokud chceme být zdraví, úspěšní a spokojení se svým životem, introjektujeme teorie FS a přetransformujeme je do praxe, která dosahuje harmonických linií, jenž nám napomůžou ke splnění cílů (srov. WEBSTER 2002: 17).

Vítr a voda, podle V. Žerta, mají v čínském pojetí dva či více významů. První rovina vnímání znázorňuje geopatogenní zóny (GPZ), které mají negativní vliv na lidské zdraví, proto se na místech označujících názvem Feng Šuej, zakazovaly stavět nejen obytné celky, ale také hřbitovy. Starým Germánům sloužili k vydedukování GPZ mravenci, kteří stejně jako včely vyhledávají pro svůj dlouhodobější pobyt místa, která jsou narušována biofyzikálními vlivy, negativní vlnění eliminují prostřednictvím kyseliny mravenčí. Mravencům jako mapa, která jim je nápomocna při návratu do mraveniště, slouží zemské fyzikální pole, v dnešní době i umělá elektromagnetická pole, která působí prostřednictvím elektrického proudu u dvojlinky. Do vykopaných základů stavby na místo budoucí ložnice vložili mravence, kteří svými pohyby určili, zda je tato oblast patologická či nikoli. Země byla zdravá tehdy, pokud se rozprchli a hledali si mraveniště v jiné části. Jestliže se zde zabydleli, oznamovalo nám to alarmující zprávu pobízející k hledání jiné, vhodnější lokalizace pro ložnici (srov. ŽERT a kol. 2000: 9-10). Druhý pohled je opačného charakteru, funkci Feng Šuej

přirazuje místům, která vyzařují energeticky pozitivní, harmonické síly označovány jako „QI“, jež ovlivňují kladně lidskou bytost a vytváří tak pro ni ničím nerušený pobyt. Jedinec nachází klid a rovnováhu ve zdravotní sféře (srov. ŽERT a kol. 2000: 59).

„Toto prastaré čínské učení dovede rozlišit různé typy a charaktery lidí a jejich prostředí, a také zdůvodnit, proč každému může vyhovovat něco jiného. Není založeno na technokratickém a racionálně materialistickém přístupu charakteristickém pro naši civilizaci, a právě proto může být pro nás tak inspirativní.“ (KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 3)

5.1.2 Základní pilíře Feng Šuej

Do hlavních východisek zahrnují představitelé různé prvky, nedá se říci, že by se některé vylučovaly, spíš jsou komplementární povahy. Autoři zde zveřejňují nestejný počet principů. Budeme dávat všem prvkům stejný význam, či v nás vyrosté také nesjednocení? V čem spočívá síla upřednostňování, se můžeme dozvědět z níže vyjmenovaných základních pilířů prosazované různými autory.

Knihou k inspiraci nám slouží především příroda, ze které čerpáme harmonické prvky, z nichž se snažíme vycházet i při našich stavbách. Příroda je ten dar, který nám napomáhá k určování elementárních pravidel lidského bytí (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 9).

5.1.2.1 Čchi

Je transparentní, revitalizuje, je inherentní s živou i neživou přírodou (srov. SATOR 2003: 8). Mluvím zde o energii pojmenované podle Číňanů čchi. V každém národě se tomuto pojmu přirazuje jiný název. U Slovanů je vyjádřena pojmem „živa“ (srov. CHVÁTALOVÁ, *Rozhovor s architektem Oldřichem Hozmanem* [online]). Čchi musí meandrovat prostorem, pokud zablokujeme energii přímo v těžišti, eliminujeme tím tak potřebné pulzující proudění. Samozřejmě očekávejme zpětnou reakci, která vytvoří blok u nás samotných (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 11).

„Aby byla energie Čchi při svém proudění harmonická, potřebuje mít pulzující rytmus. Proto je v interiérech vhodné střídat širší a zužující se prostory. U člověka proudí tato energie v energetických meridiánech. V přírodě proudí Čchi v silových liniích nazývaných ley lines.“ (CHVÁTALOVÁ, *Rozhovor s architektem Oldřichem Hozmanem* [online])

V životě, tak i v přírodě dochází k restrukturalizaci z pozitivní energie čchi na negativní ša. Tento jev má příčinu v neaktivním a vysychajícím čchi. V přírodě je úkazem plynoucí řeka disponující pozitivními vibracemi, opakem pak je bažina, kde energie stagnuje a vytváří se tak šárová čchi. (srov. WEBSTER 2002: 18)

5.1.2.2 Jin a Jang

Jin jang se nejdříve objevuje ve věštebném manuálu pod názvem Orákulum, které je součástí knihy I-ting (kniha proměn). V Orákulu byly popsány hexagramy, které jsou složeny z odlišných linií. Ke dvěma typům přiřazují symboliku Jin a Jang (srov. JÚZL a kol. 1989: 93). Jang symbolizuje proudění tepla, slunce, vyznačuje se silou a jsou k ní přiřazovány další pojmy, jako je den, suchý, světlý, teplé barvy, mužský, léto, nebe a lehký. U Jin je energie tmavá, vlhká a chladná. Pojmy vyznačující Jin jsou antonymem Jangu. Tedy mokrý, tmavý, studené barvy, ženský, zima, země a těžký (srov. KASEMANN 2005: 16-17). Tyto dva prvky tvoří energii čchi. Dvě protikladné, ale přitom komplementární povahy, znázorňovány vlnovkou rozděleným kruhovým symbolem. Jin je černá plocha s bílou tečkou, Jang bílá s černou tečkou (srov. WEBSTER 2002: 19). Znak znázorňující dualitu světa. Spojením těchto částí vzniká harmonický celek, jedna nevyčnává před druhou, obě dvě si jsou nápomocné (srov. KENNEDY 2003: 30).

5.1.2.3 Pět elementů života

K rovnováze v našem životě nám může dopomoci koexistence s pěti prvky, kterými jsou oheň, země, kov, voda, dřevo. Než začneme tyto elementy vědomě stimulovat, měli bychom se podrobně seznámit s charakterem a funkčním mechanismem

Prvky jsou seřazené v periodické cirkulaci, která má svůj řád. Začíná se ohněm, po něm následuje země, pak kov, voda a posledním je dřevo. V této posloupnosti se vzájemně podporují, avšak v jiném sledu bude jedna druhou „ubíjet“. Všechny můžeme znázornit podle tvaru, materiálu, barvy, období aj. Rysů, podle kterých se rozlišují, je více (srov. URBIŠ 2010: 31-32).

Rozlišujeme tedy cyklus zrození a cyklus zkázy. U etapy zrození si prvky vzájemně předávají energii čchi. Z ohně vzniká popel – produkuje zemi, země obohacuje minerály – podporuje tím kov, kov mineralizuje vodu – posiluje tak prvek vody, kapalina vyživuje flóru – podporováno je dřevo. Pochopitelně, složka, která jinou „živí“, sama slábne. (srov. WEBSTER 2003: 40-41).

Nejde o nic pomíjivého, ba naopak, cyklus je v neustále aktivitě. Přirozeností čchi je její modifikace u singulárních elementů. Proměny jsou různé, v určitých stupních vzrůstá, objemově se rozšiřuje, dochází ke gradaci, přechází v hutnější konzistenci, sestupuje a soustředí se, aby mohla daný koloběh opakovat (srov. URBIŠ 2010: 31).

Richard Webster ve svých pracích popisuje i koloběh zkázy a redukce. „Třetím cyklem je cyklus redukce. Ten vyrovnává veškerou disharmonii způsobenou cyklem zkázy.“ (WEBSTER 2003: 42)

Zásady, které uznává Feng Šuej, neuvádím v konečné podobě. Zmínila jsem základní přehled, který předkládá, kam toto učení směřuje. V obsahu by jinak dále zazněl princip měkké linie, tvaru, umírněnosti aj.

6 Tradice místa

Evoluce jde stále dopředu, můžeme však mluvit i o pokroku v rozvoji lidstva? Máme technologie, více informačních dostupných zdrojů, elektrifikace po celé ČR, naše materiální potřeby se dají uspokojit širokou konzumní nabídkou, možnost mezinárodního poznávání aj. Do jaké míry jsou tyto slova kvalitního rázu? Představme si, v čem spočívalo tajemství našich předků a jak by nás tradice mohla intenzivněji ovlivnit a tím i posunout v našem interním vnímání a pochopení jednotlivin z celku.

Prevenici dobrého životního růstu můžeme vidět v zakořeněnosti postojů, myšlenek a názorů našich předků, které nás staví do stabilní pozice (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 5-6).

Bohužel, životní linie, na které jsou zaznamenány uzlíky zkušeností z dob minulých, jsou v dnešní době dávány do pozadí (srov. LIEDLOFFOVÁ 2002: 41). Z „Knihy moudrosti“ můžeme předčítat cenné historické zkušenosti. K pochopení této knihy je zapotřebí hledat propojenost, provázanost jednotlivých období, vidět jejich smysl v tehdejší době a učit se z nich, jinak hrozí odtržení formy od obsahu (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 6).

Někomu se může zdát, že návrat k tradičním hodnotám posune lidstvo o krok zpátky, kdy bude muset přehodnotit svůj celkový život, nejen duchovního charakteru, ale také materiálního.

„Nezatrácujeme tím techniku, naopak jen zvládnutá technika nám často umožňuje tento návrat absolvovat, prožít a pochopit.“ (KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 6).

Christopher Day věří, že prvotním úspěchem změny ve zlepšení situace přírody a lidstva, je obměna našeho zastaralého myšlení. Je třeba revitalizovat naši mysl za pomoci morálky, která by měla být sounáležitostí s pravidly přírody (srov. DAY 2004: 19-20).

6.1 Lidová architektura

Lidová architektura, název, který po analýze slova lidová, odkryje vše vyjasňující pojem lid. Napovídá nám, čím se tato architektura zabývá a k čemu směřuje.

Lidské potřeby, materiální dostupnost, lokální prostředí, časové období. Spojením těchto slov získáme kánon lidové architektury (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 6). Industriální společnost, rozšiřování elektrické sítě a urbanizace. Inovace sice přinesly posun ve vývoji, ale také ohrožily mnoho památek svými ideály. Mezinárodní spolupráce umožnila ovlivnění „naší“ architektury i zvenčí. Tyto vlivy nám pomohly ukázat i jiné možnosti, nabídly nové zkušenosti, ale také potenciální nebezpečí, které se schovávalo v naší neschopnosti postupně přijímat zmiňované prvky. Nezdar se projevil na rozdělení holonu, obsahující člověka i přírodu, na dva segmenty, jenž se od svého společného jádra vzájemně vzdalují. (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 6).

6.2 Drobné památky

Vlastností okolní krajiny je variabilita, je poskládána jako puzzle z jednotlivých dílků, některé z nich propůjčují uklidňující a harmonizující pocit.

Památkám jsme odjakživa připisovali určitý význam nesoucí taktéž vzpomínky. Jejich projev byl mnohoznačný. Napomáhal k orientaci, někdy sloužil čistě na okrasu, nebo obsahoval vlastnosti sakrálního či světského typu stavby (srov. ŠTOGROVÁ-DOLEŽALOVÁ 2006: 68).

V 19. století se jim připsala značka „Ohrožené památky“. Začaly se realizovat projekty podporující rozšíření měst, silničních uzlů a železničních tratí, které smetávaly vše, co bylo zrealizováno lidskou rukou, byly jimi i objekty stojící v místě reformace (srov. HÁJEK, BUKAČOVÁ 2006: 23).

Každá stavba i krajinná oblast s sebou nese historickou hodnotu, která v sobě skrývá pozůstatky lidské činnosti. (srov. KLVAČ a kol. 2009: 30).

„Ne pouze hodnota stárí, ale také požitek, který získáváme při vnímání památek v krajině, místním obraze a ve vzpomínkách, bez ohledu, zda jde o vesnickou kapli,

ruinu, staré městečko či katedrálu, knížecí palác nebo muzeum s bohatými sbírkami...“
(KLVAČ a kol. 2009: 31)

7 Historický průřez architekturou

7.1 Moderna

Pro pochopení současného stavu architektury je, podle mého názoru, zapotřebí poznat i její minulost. Díky ní můžeme snadněji porozumět projevům v dnešní době.

19. století s sebou přináší mnoho změn. Jeho prudký vývoj vyvolal v celém národě potřebu najít a ukotvení státní suverenity spolu s národní totožností. Do tohoto období také patří České národní obrození, které ovlivnilo nejen hudební, divadelní sféru, malířství, sochařství aj., ale také mělo velký podíl na proměnách architektury. (srov. ZÍTEK 1996: 5)

Moderna se „vynořuje“ v období secese, tento slohový útvar však nezískal moc příznivců. Jiným slovem by se dala označit také jako individuální moderna či racionální (srov. HEROUT 2002: 273-275). Začíná koncem 19. století, kdy se možná definitivně, možná také ne, zbavuje antického a středověkého dědictví (srov. SYROVÝ 1999: 289). Tento sloh prosazuje odlišné pojetí, než slohy předchozí, volí jiný směr, na kterém „staví“ později moderní architektura. Jejím hlavním představitelem je Jan Kotěra (srov. HEROUT 2002: 273).

Idea směřovala ke zkvalitnění techniky, používaného materiálu a prosazovala účelnost stavby. Upřednostňoval se obsah, prostor, konstrukce před formou, tvarem a dekorem. „Výraz“ stavby propagoval jednoduché tvary. Do popředí vstoupila řemeslná práce (srov. HEROUT 2002: 274). Za své krédo považovala také dobré strukturování interiéru a provoz, hygienické zásady, sociální problematiku bydlení. Na venkovní zdivo byl používán kámen, zdrsňelá či žádná omítka (srov. LUKEŠ 2001: 16).

„ Je ovšem zajímavé sledovat tento vývoj na vývoji architektury, o které už víme, že velmi přesně a pravdivě odráží společnost svých tvůrců, a to jak ty její stránky, pro které byla vytvářena, tak i takové, které měly zůstat současníkům i potomkům pečlivě utajeny. Rozhodně ale byly všechny velké změny ve společnosti vždy provázeny obdobě hlubokými proměnami její architektury. Moderní doba je buď důkazem, že tento vztah nemusí vždycky platit, nebo naopak příkladem toho, že společenský pohyb, který nepřinesl zásadní změnu v architektuře, asi přece jen nebyl tak světodějný, jak byli jeho účastníci přesvědčeni. “ (SYROVÝ 1999: 290)

7.2 Dvacáté století

V roce 1948 je veškerý osobní majetek převeden do vlastnictví státního orgánu. Architektonické dílny a stavební firmy soukromníků jsou uzavřeny. Sociální vzory se čerpají pouze ze sovětského systému. V uměleckém hnutí vede sociální realismus.

Určitý převrat přináší rok 1958, kdy se poprvé objevují stavby ze skla a oceli, které se propagují na mezinárodní úrovni. 60. léta se zaměřují na výstavbu sídlišť, která nepřinášejí žádný nový pohled a zároveň se nevyznačují dobrou kvalitou. Na tento systém odpovídá architektura svým úpadkem, který trvá několik let.

Komunismus zanechává své stopy od roku 1968. Československo obsazuje Rusko a čeští architekti jsou nuceni emigrovat. Sakrální stavby chátrají, jejich cena není dostatečně ohodnocena. Zaměřují se na montáž pozemních komunikací, které vedou k neekologickým zásahům v podobě zbytečných demolic. Za nový „výrůstek“ bychom mohli jmenovat pražské metro, avšak ani to nepovzneslo českou architekturu. Pro 80. léta je charakterizující nejpokrokovější přístupná technologie High-technology, postmodernismus a směr, který je z výše uvedeného stylu vycházející, dekonstruktivismus.

Soukromé vlastnictví se navrácí s rokem 1989. I památkové objekty se dočkaly své rekonstrukce a plány k výstavbě panelových domů byly zastaveny. Vysoce se hodnotí kreativní návrhy a propracovanost detailu. Pestrost výběru je jak u barev, tak u materiálu. Pro zájemce se otevírají specializované školy se zaměřením na architekturu.

Podle Zdeňka Lukeše si na výrazné umělecké činy v architektuře počkáme, prozatím vývoj prochází destrukcí, což už trvá několik desetiletí (srov. LUKEŠ 2001: 27-28).

7.3 Modernismus

V každém období je v popředí určitý druh architektury, ve 20. Století je „dobrovolně“ vybírána modernost (srov. KRIER 2001: 13). Princip života vychází z několika pilířů, ti poukazují na propojenost, nenahraditelnost existujících prvků. Jsou jimi typologická reprodukce, stálost druhu, postupný vývoj od zárodku po další stádia (srov. KRIER 2001: 153).

Tendence v historii architektury také hovoří o skupině složené z několika dílčích slohových útvarů. Jejich působivost je stále vnímána komplexně, na rozdíl od dnešní doby, kdy architektura plynule nenavazuje jako další směr, který by měl utvářet

holistický celek. Je zde základní diferenciacie v symbolech, charakteru, estetickém působení, kvalitě a duchovního rozměru.

Skutečnost se dá uchopit do dvou názorových směrnic, ve kterých se vyslovuje myšlenka říkající, že existují stavby, které se nám líbí a lákají nás k opakovaným návštěvám, a pak stavby, které nám jsou nepříjemné, navštěvujeme je neradi. Zamysleme se, zda je tato volba správná, zda bychom neměli změnit naši cestu, dokud je ještě čas (srov. KRIER 2001: 11-13).

Modernismus na nás také může působit jako maska, pod kterou se schovává strach z moci tradiční architektury. Touha vyniknout, touha vnést do života nové struktury, prvky, je kolikrát silnější, než stavby tvořené jednoduchými liniemi.

Architektonická tvorba projektuje hlavní ideu inovace do modernistického směru. Jedinec je ovlivňován těmito stavbami a může docházet k nesprávnému utváření představ o struktuře hodnot, myšlenky jsou v mysli nestabilní a zmatené a ztrácíme se v pojmech. Ze slepé uličky nás může vyvést víra v pravost stálých hodnot a pravdivost modernosti (srov. KRIER 2001: 154). Toto propojení můžeme zahlédnout i v oblečení, kde nové modely určují směr, říkají nám, co je „in“ a co se nosí. Kolikrát ovšem nemusíme chodit pro nové „módní výstřelky“ daleko, šatník babiček či maminek nám je „živou“ inspirací. V dnešní době většina modelů vyniká spíše svojí nesymetričností a disharmonií estetických prvků, které vznikají ze snahy propojit minulost se současností. Mnohokrát však stačí pouze pracovat s původní „tváří“, do které s citem zapojujeme jiné neměněné prvky (srov. HALÍK a kol. 1996: 12).

Materialismus, funkcionalismus, modernismus, směry, které nás mohou svým jednosměrným poznáním zavést na špatnou cestu. Uznávají totiž především hmotné, nikoli duchovní principy. Mezi výtvořiny patří panelová sídliště, některé rodinné domy (srov. KOVÁŘ, BÖHMOVÁ 2004: 10), komerční zóny, dálnice, obchodní centra, která vznikají od roku 1945. Položme si několik zásadních otázek. Kdybychom si měli vybrat mezi renesancí, barokem, gotikou či jiným dřívějším slohem, volili bychom tento nebo dnešní? Který by nám více chyběl? Vadilo by nám, kdybychom celé historické dědictví smazali? Jaké pocity by se v nás probouzely k životu, kdybychom vizuálně i hapticky přijímaly pouze materiály ze skla, hrany objektů by byly špičatého tvaru, vše by bylo nahrazeno betonem a kovem? Uspokojovaly by nás tyto stavby? Jakou mají vůbec estetickou a citovou kvalitu (srov. KRIER 2001: 11-13)?

7.4 Současnost

Dalibor Veselý ve článku Prvky a jejich význam řeší otázky, které se ptají na to, zda sloup, obelisk nebo váza, představují základní, všestranná a nadčasová hlediska architektury, které vědomě nepřijímáme. Diskutovat o těchto aspektech není v dnešní době jednoduché, poněvadž se považuje za důležitější neustálá metamorfóza. (srov. VESELÝ 2005: 23)

„Přesto dnešní dobu, kterou tak silně ovládá změna, charakterizuje zároveň potřeba existence dlouhodobé kulturní a osobní identity.“ (VESELÝ 2005: 23)

Identita a situační integrita jsou vzájemně komplementární. Pro pochopení podstaty je tedy třeba vsazovat dílčí prvky do širšího kontextu, snažit se o pochopení souvislostí a to nejen z povrchního hlediska. (srov. VESELÝ 2005: 23-24)

„Pokud chceme vědět, co je správné pro daný druh, je nutné znát jeho vrozená druhová očekávání.“ (LIEDLOFFOVÁ 2007: 42)

PRAKTICKÁ ČÁST

8 Cíl práce

Cílem práce je zjistit znalost mládeže, jejich vztah k architektuře a vnímání prostoru. Stanoviskem pro dílčí cíl je konfrontace výsledků získaných od studentů ze SZŠ (Střední zdravotnická škola) a SPŠS (Střední průmyslová škola stavební).

9 Hypotézy

H1: Mládež si neuvědomuje vliv funkčnosti staveb a přírody na naše zdraví.

H2: Mládež upřednostňuje moderní architekturu před celostní architekturou.

H3: Mládež nemá mnoho informací o stavební biologii.

10 Charakteristika výzkumného vzorku

Výzkumný soubor tvořili studenti (dívky i chlapci) středních škol v Českých Budějovicích. Věkové rozhraní respondentů bylo 15 – 19 let. Místa, kde studenti žijí, byly rozděleny do 3 kategorií:

- a) České Budějovice
- b) Města poblíž Českých Budějovic
- c) Vesnice poblíž Českých Budějovic

Z celkového počtu 73 (100 %) studentů SZŠ bydlí 28 (38,4 %) v Českých Budějovicích, 10 (13,7 %) ve městě, které je poblíž Českým Budějovicím a 35 (47,9 %) studentů žije na vesnici, jenž sídlí blízko Českých Budějovic. Z celkového počtu 63 (100 %) studentů SPŠS bydlí 23 (36,5 %) v Českých Budějovicích, 10 (15,9%) ve městě, které je poblíž Českým Budějovicím a 30 (47,6 %) studentů žije na vesnici, jenž sídlí blízko Českých Budějovic.

Tabulka 1: Složení respondentů

Pohlaví	Škola	
	SZŠ	SPŠS
Dívka	61	25
Chlapec	12	38
Celkem	73	63
Celkový počet respondentů	136	

11 Použitá metoda

Výzkum má kvantitativní charakter. Byla zvolena empirická metoda – explorace - písemný dotazník. Dotazník byl pojmenován Váš vztah k architektuře a prostoru. Obsahoval 10 otázek, z nichž bylo 6 polootevřených, 3 uzavřené a 1 otevřeného typu. Výsledná data jsou uvedena v číselné podobě a znázorněna prostřednictvím grafů. Údaje byly zpracovány v programu Microsoft Office. Před zrealizováním výzkumu byla provedena pilotáž.

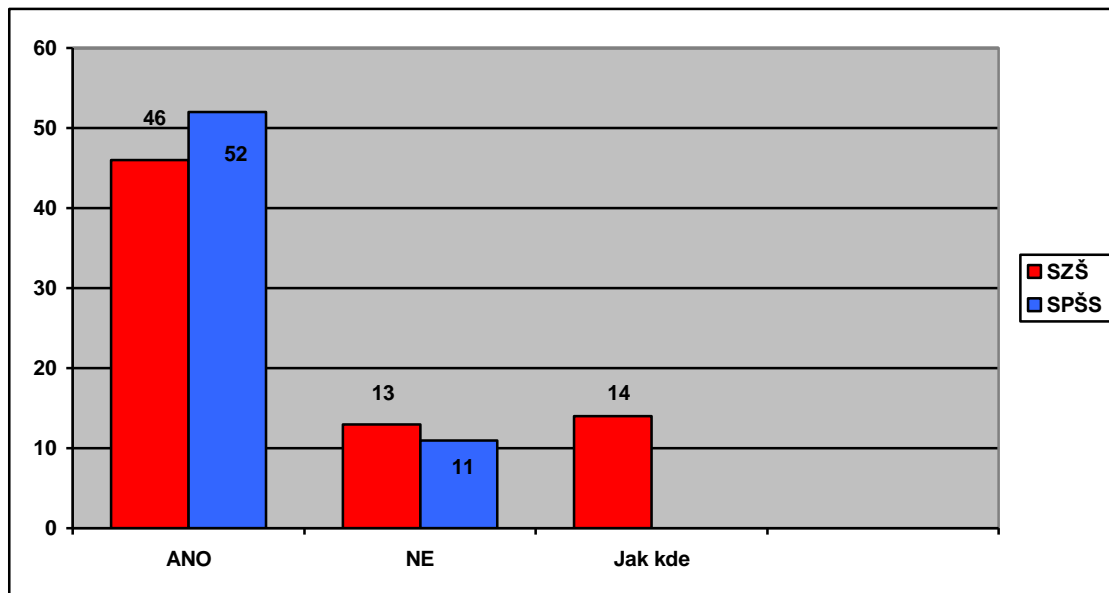
Oslovila jsem dvě školy: SZŠ a SPŠS. Sběrání dat probíhalo na začátku vyučovacích hodin. Dotazníky byly rozdány a odevzdány do rukou paní učitelky, která mi vyplněné dotazníky předala.

Celkem se rozdalo 150 (100%) dotazníků. Pro výzkumné šetření bylo použito 136 (90,7 %) dotazníků, 14 (9,3 %) jich bylo vyřazeno. 75 (100 %) směřovalo do SZŠ. Návratnost byla 100%, avšak pro neúplnost vyplněných dat byly 2 (2,7 %) dotazníky nepoužity, uznáno bylo 73 (97,3 %) dotazníků. Dalších 75 (100 %) dotazníků bylo rozdáno ve SPŠS. Návratnost byla také 100 %, z toho validních 63 (84 %), vyřazeno bylo 12 (16 %) dotazníků pro jejich katalektické vyplnění. Sběr dat proběhl v únoru roku 2011.

12 Výsledky

Otázka 1: Jsi spokojený/á s uspořádáním krajiny v místě bydliště?

Graf 1. Spokojenost krajiny v místě bydliště

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf k otázce 1 ukazuje spokojenost studentů s uspořádáním krajiny v okolí bydliště. Otázka byla polootevřeného typu.

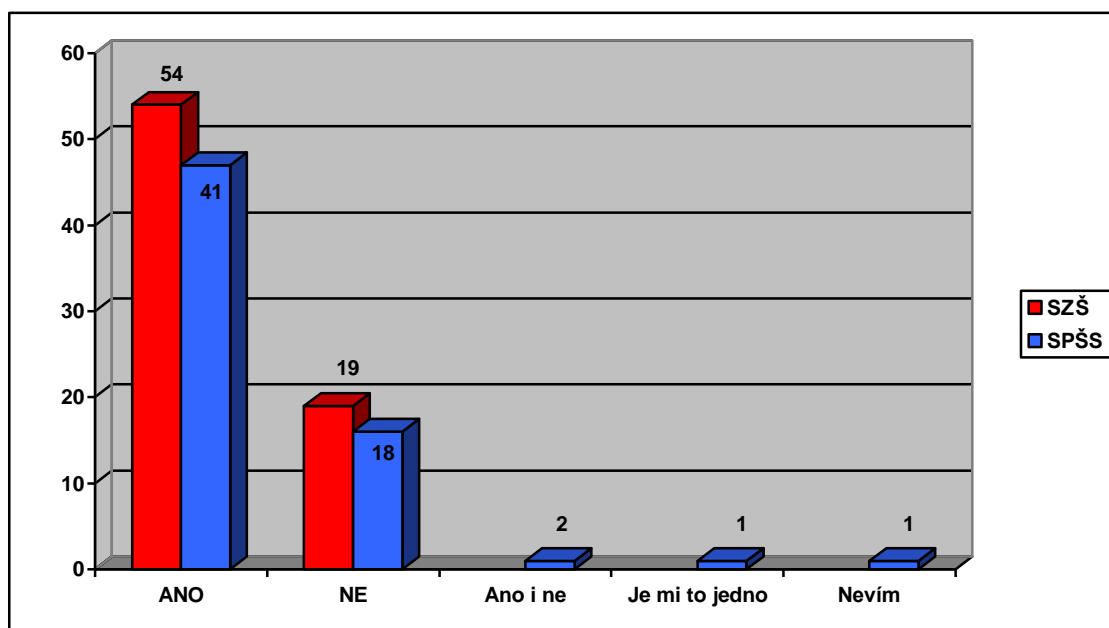
Z celkového počtu 73 (100 %) dotazovaných studentů SZŠ jich 46 (63 %) odpovědělo, že jsou s krajinou v místě bydliště spokojeni. Odpověď *ne* zvolilo 13 (17,8 %) studentů a 14 (19,2 %) se krajina líbí jen na určitých místech.

Počet dotazovaných ve skupině studentů SPŠS byl 63 (100 %), z nichž je 52 (82,5 %) s rozmístěním krajiny v místě pobytu spokojeno, 11 (17,5 %) sdílí opačný názor.

Otázka 2: Jsi spokojený/á s uspořádáním obytné části podle funkčnosti?

Graf 2. Spokojenost s obytnou částí podle její funkčnosti

Zdroj: Vlastní výzkum

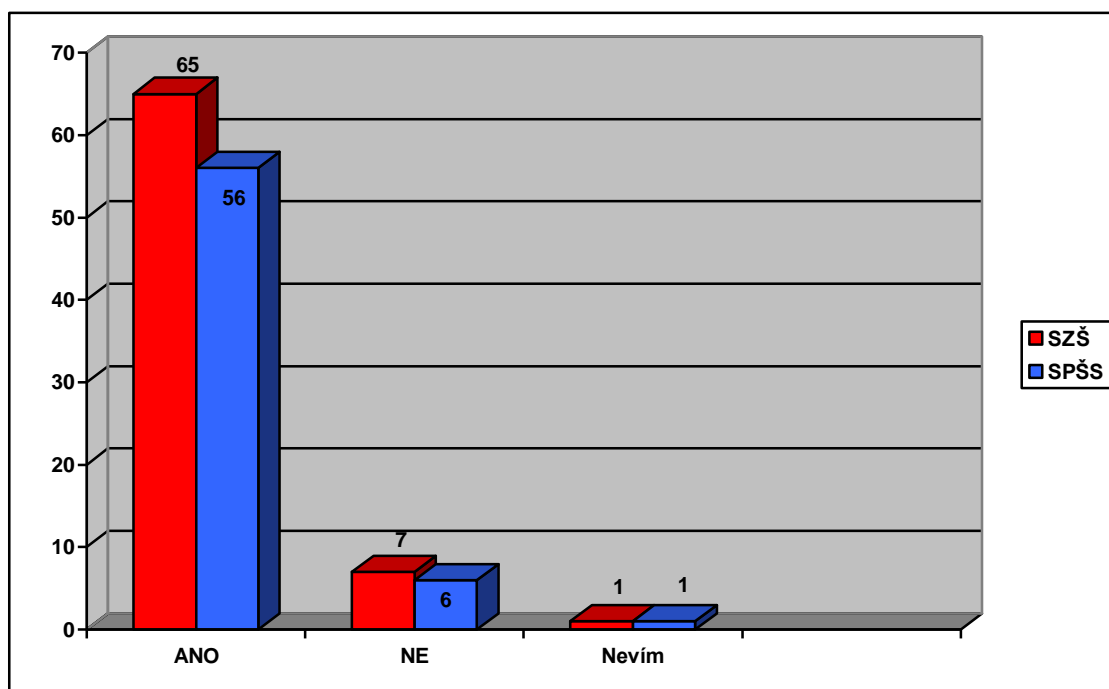
V grafu č. 2 byli respondenti dotazováni, zda jejich místo pobytu splňuje představu o funkčnosti. Otázka byla polootevřeného typu.

Z celkového počtu 73 (100 %) dotazovaných studentů SZŠ jich 54 (74 %) odpovědělo, že jim funkčnost staveb vyhovuje. Odpověď *ne* zvolilo 19 (26 %) studentů.

Počet dotazovaných ve skupině studentů SPŠS byl 63 (100 %), z nichž 41 (65,1 %) označilo odpověď *ano*, 18 (28,6 %) studentů není spokojeno. 2 (3,2 %) jsou spokojeni pouze z části. 1 (1,6 %) respondent se o její funkčnost nezajímá a 1 (1,5 %) napsal, že *neví*.

Otázka 3: Myslí si, že prostory, ve kterých žijeme, mají vliv na naše zdraví?

Graf 3. Prostory a jejich vliv na naše zdraví

Zdroj: Vlastní výzkum

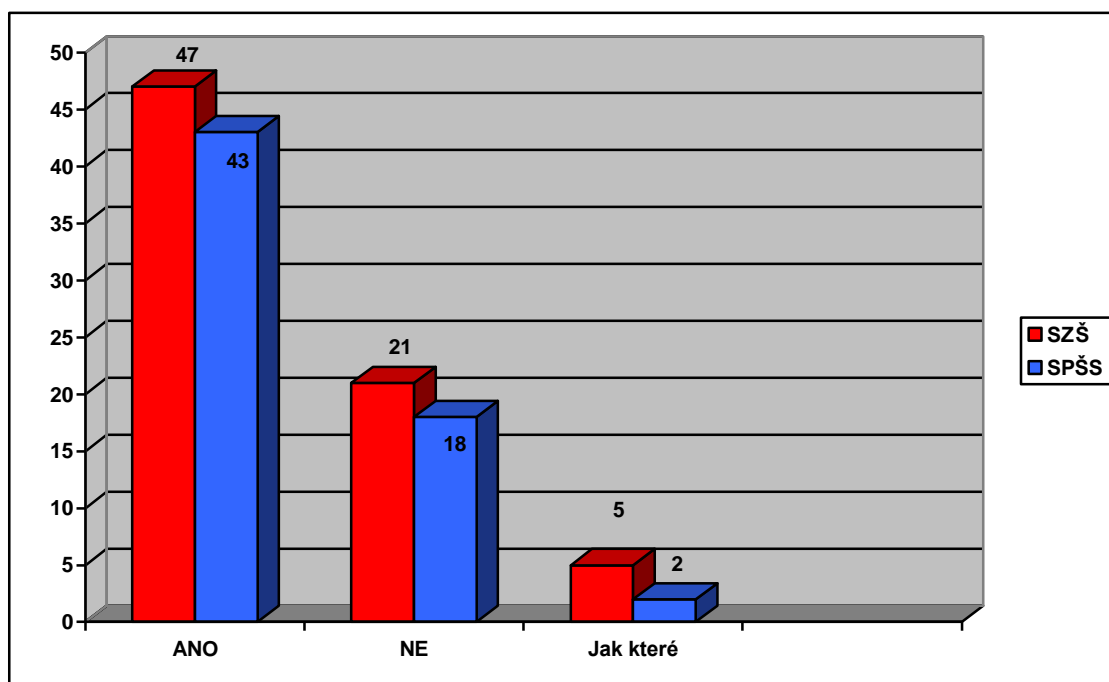
Otázka 3 zjišťovala, zda prostory, ve kterých žijeme, ovlivňují zdravotní stav člověka. Otázka byla uzavřeného typu.

Počet studentů, kteří odpovídali na tuto otázku, bylo 73 (100 %). 65 (89 %) dotazovaných respondentů ze SZŠ je přesvědčeno o vlivu okolí na náš zdravotní stav. 7 (9,6 %) zastává opačný názor a 1 (1,3 %) student *neví*, zda nás takto prostředí ovlivňuje.

Počet dotazovaných ve skupině studentů SPŠS byl 63 (100 %). 56 (88,9 %) si myslí, že nás prostor po zdravotní stránce ovlivňuje, 7 (11,1 %) studentů si myslí, že nikoli a 1 (1,6 %) neprosazuje žádný názor.

Otázka 4: Líbí se ti lidové stavby?

Graf 4. Oblíbenost lidových staveb

Zdroj: Vlastní výzkum

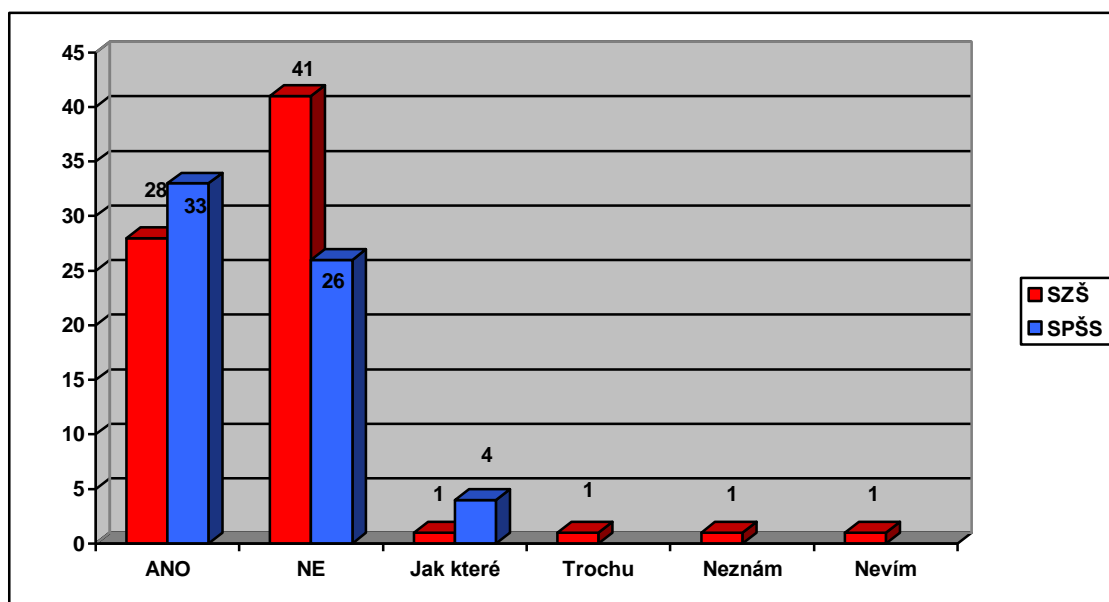
Graf č. 4 znázorňuje, v jaké míře jsou lidové stavby oblíbené u studentů středních škol. Otázka byla polootevřeného typu.

Celkem bylo tázáno 73 (100 %) respondentů ze SZŠ, z toho 47 (64,4 %) studentům se lidové stavby líbí, 21 (28,8 %) preferuje jiné budovy. 5 (6,8 %) odpovědělo *jak které*.

Ze SPŠS celkem odpovídalo 63 (100 %) respondentů. 43 (68,2 %) studentů považuje tyto stavby za krásné. 18 (28,6 %), zaškrtnulo variantu *ne* a 2 (3,2 %) odpověděli *jak které*.

Otázka 5: Líbí se ti ekologické stavby?

Graf 5. Oblíbenost ekologických staveb

Zdroj: Vlastní výzkum

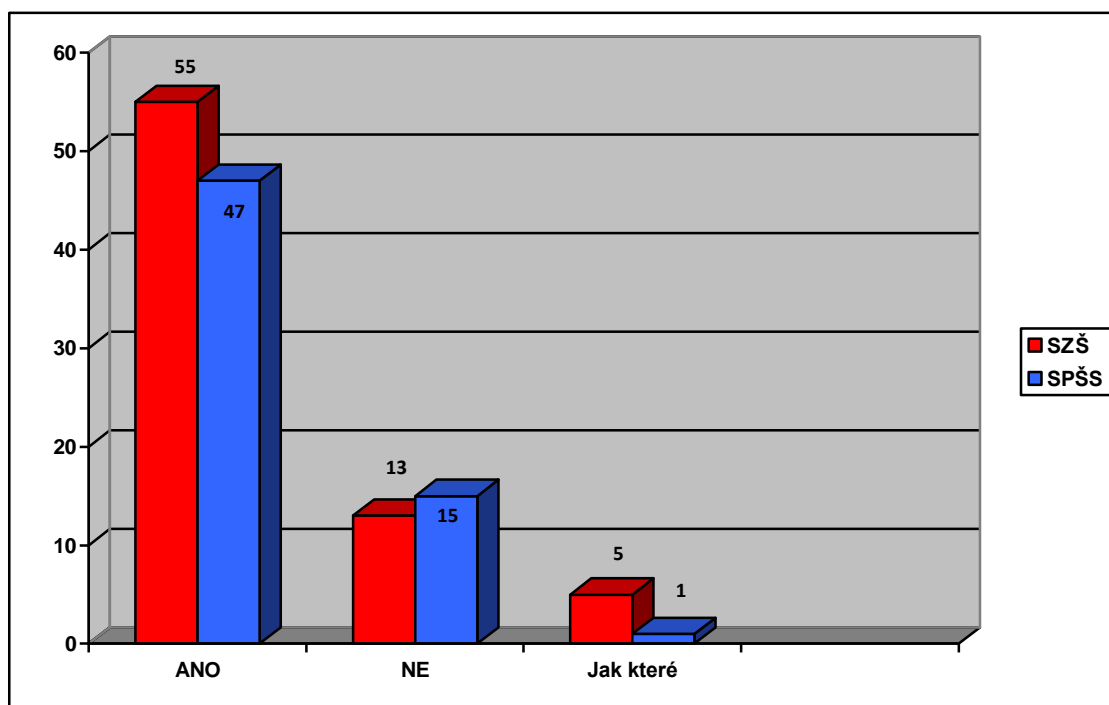
V grafu k otázce 5 je znázorněno, kolik respondentů preferuje ekologické stavby. Otázka byla polootevřeného typu.

Z celkového počtu 73 (100 %) dotazovaných studentů SZŠ se 28 (38,3 %) tyto stavby líbí, 41 (56,1 %) nesdílí tento názor a 1 (1,4 %) odpověděl *jak které*, opět pouze 1 (1,4 %) napsal, že se mu tyto stavby mnoho nelíbí, 1 (1,4 %) respondent tento typ budov nezná a 1 (1,4 %) odpověděl *nevím*.

Celkový počet dotázaných studentů ze SPŠS bylo 63 (100%). Odpověď *ano* zvolilo 33 (52,4 %) respondentů, 26 (41,3 %) zaškrtnulo druhou variantu *ne* a 4 (6,3 %) odpověděli *jak které*.

Otázka 6: Líbí se ti moderní stavby?

Graf 6. Oblíbenost moderních staveb

Zdroj: Vlastní výzkum

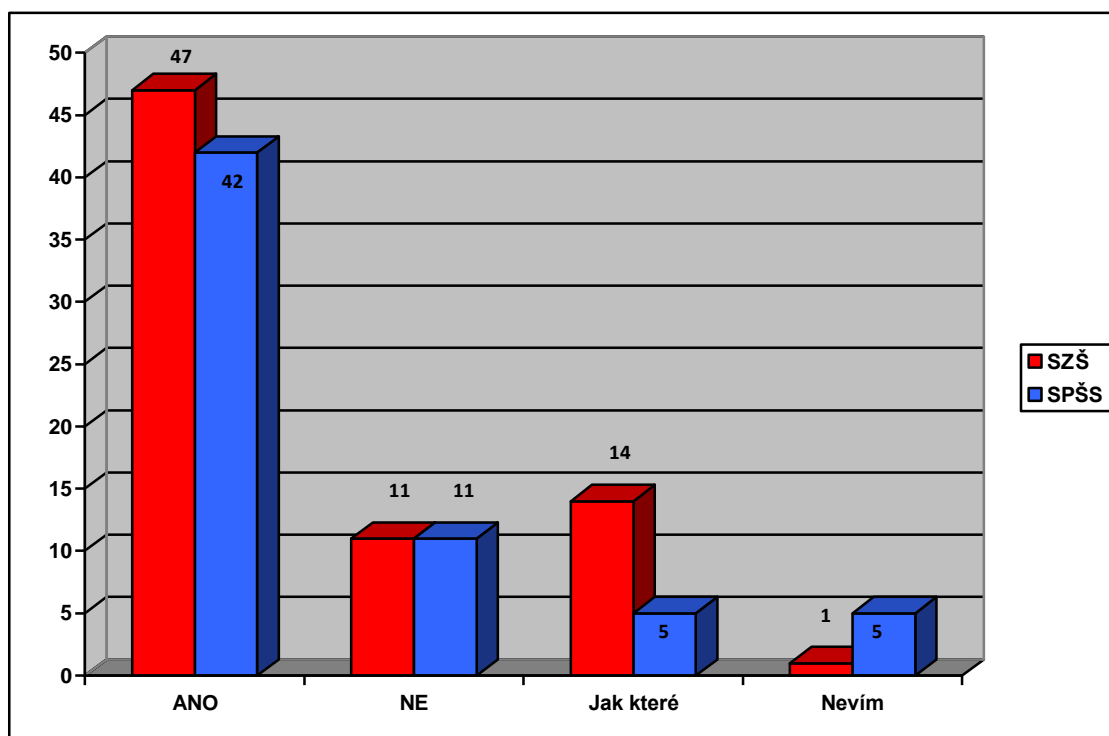
V grafu 6 měli respondenti uvést, zda se jim líbí moderní stavby. Otázka byla polootevřeného typu.

Z celkového počtu dotazovaných studentů SZŠ 73 (100 %) jich 55 (75,3 %) odpovědělo, že mají v oblibě moderní stavby. 13 (17,8 %) dotázaným studentům se moderní stavby nelíbí a u 5 (6,9 %) studentů záleží na konkrétní stavbě.

Počet dotazovaných ve skupině studentů SPŠS byl 63 (100 %), z nichž 47 (74,6 %) si vybralo odpověď *ano*, 15 (23,8 %) studentů se neřadí mezi zastánce moderních staveb a 1 (1,6 %) student odpověděl *jak které*.

Otázka 7: Líbí se ti stavby 21. století (modernismus)?

Graf 7. Oblíbenost staveb z 21. Století (modernismus)

Zdroj: Vlastní výzkum

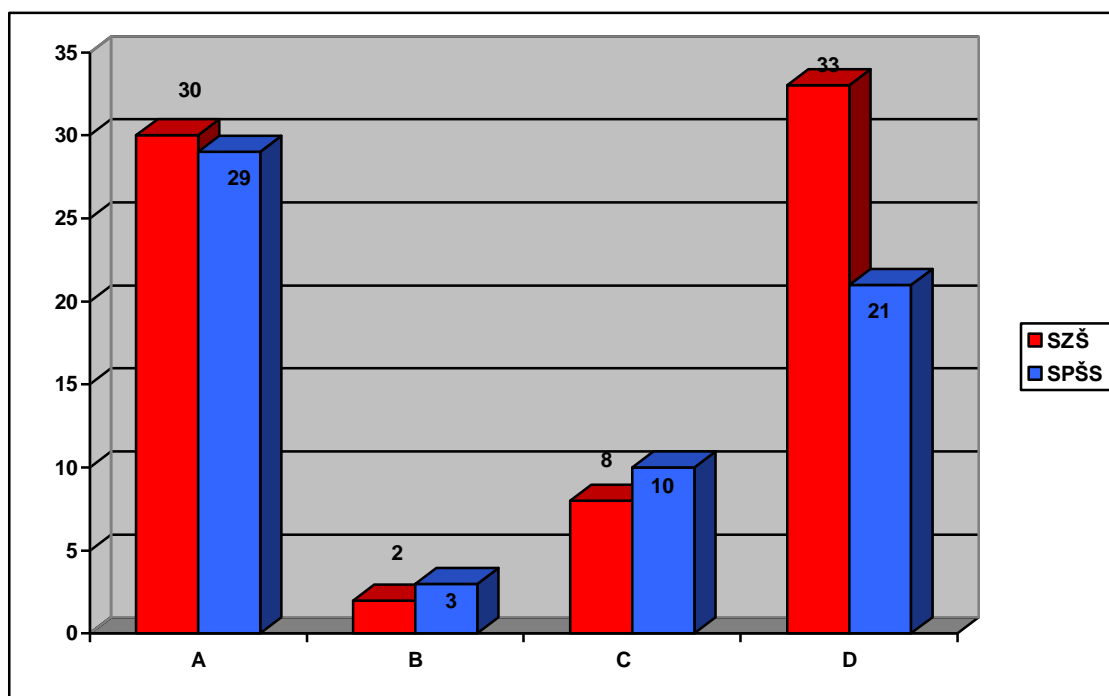
Otázka 7 je zaměřená na popularitu staveb, ovlivněných modernismem v 21. století. Otázka byla polootevřeného typu.

Z celkového počtu dotazovaných studentů SZŠ 73 (100%) jich 47 (64,4 %) odpovědělo, že mají tyto stavby v oblibě. 11 (15,1 %) dotázaným studentům se stavby nelíbí. 14 (19,2 %) respondentům se líbí pouze některé stavby a 1 (1,3 %) student nemá vyhraněný názor.

Na SPŠS celkem vyplnilo 63 (100 %) respondentů, z nichž 42 (66,7 %) studentům se tyto stavby líbí, dalších 11 (17,5 %) studentů má opačný názor. U 5 (7,9 %) studentů záleží na konkrétní stavbě. *Nevím* vyplnilo 5 (7,9 %) dotazovaných.

Otázka 8: Co znamená pojem celostní architektura?

Graf 8. Celostní architektura

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 8 zjišťoval znalost pojmu celostní architektura mezi studenty středních škol. Otázka byla uzavřeného typu.

Respondenti si mohli vybrat správnou definici ze čtyř variant, které jsou následující:

A – architektura, která čerpá ze všech architektonických stylů

B – pojem, jenž vypovídá o moderní architektuře a tvrdí, že je to jediná architektura správná

C – architektura, která zdůrazňuje nutnost pohledu na celého člověka i přírodu

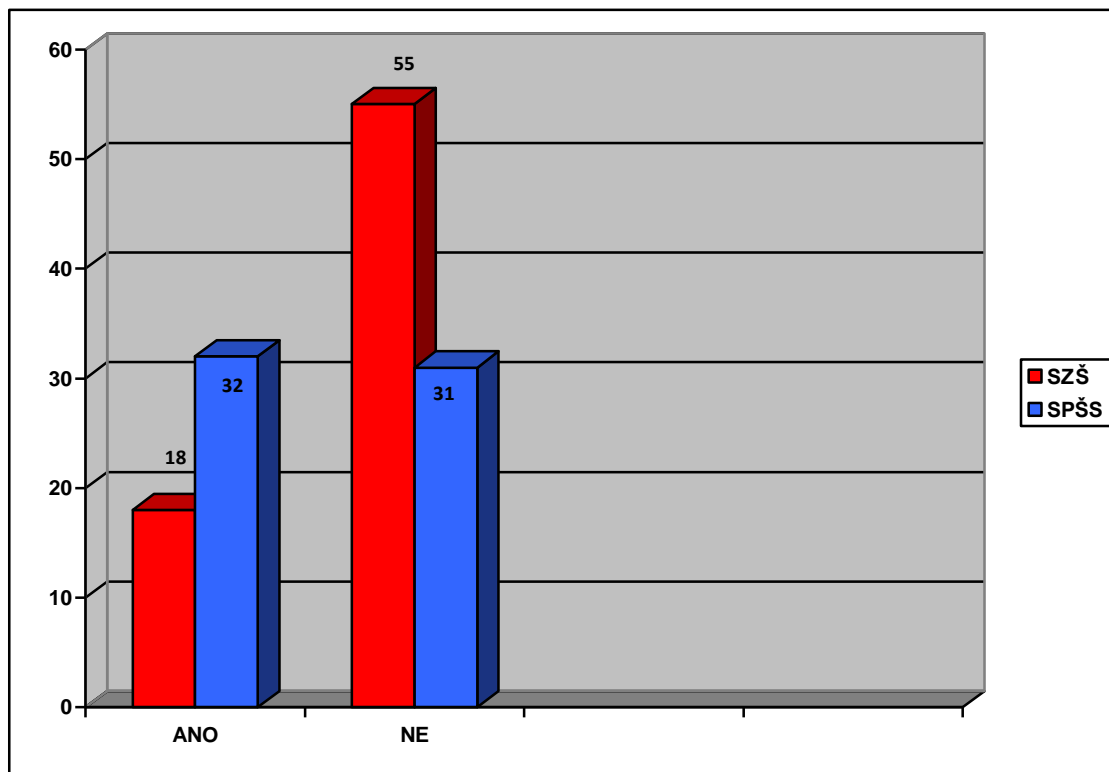
D – netuším

Z celkového počtu dotazovaných studentů SZŠ 73 (100 %) jich 30 (41,1 %) vybralo možnost A, 2 respondenti (2,7 %) zvolili variantu B, správnou odpověď, která je napsána pod písmenem C, vědělo pouze 8 (11 %) a 33 (45,2 %) studentů vůbec netušilo.

Počet dotazovaných ve skupině studentů SPŠS byl 63 (100%), z nichž 29 (46 %) zvolilo odpověď za A, jenom 3 (4,8 %) studenti odpověděli možnost B, správnou variantu C si vybralo 10 (15,9 %) studentů a 21 (33,3 %) bylo pro odpověď D

Otázka 9: Setkal ses někdy s pojmem Feng Šuej?

Graf 9. Znalost pojmu Feng Šuej mezi studenty

Zdroj: Vlastní výzkum

V otázce 9 studenti ze středních škol uvádějí, zda se již setkali s filozofickým učením Feng Šuej anebo naopak. Otázka byla uzavřeného typu.

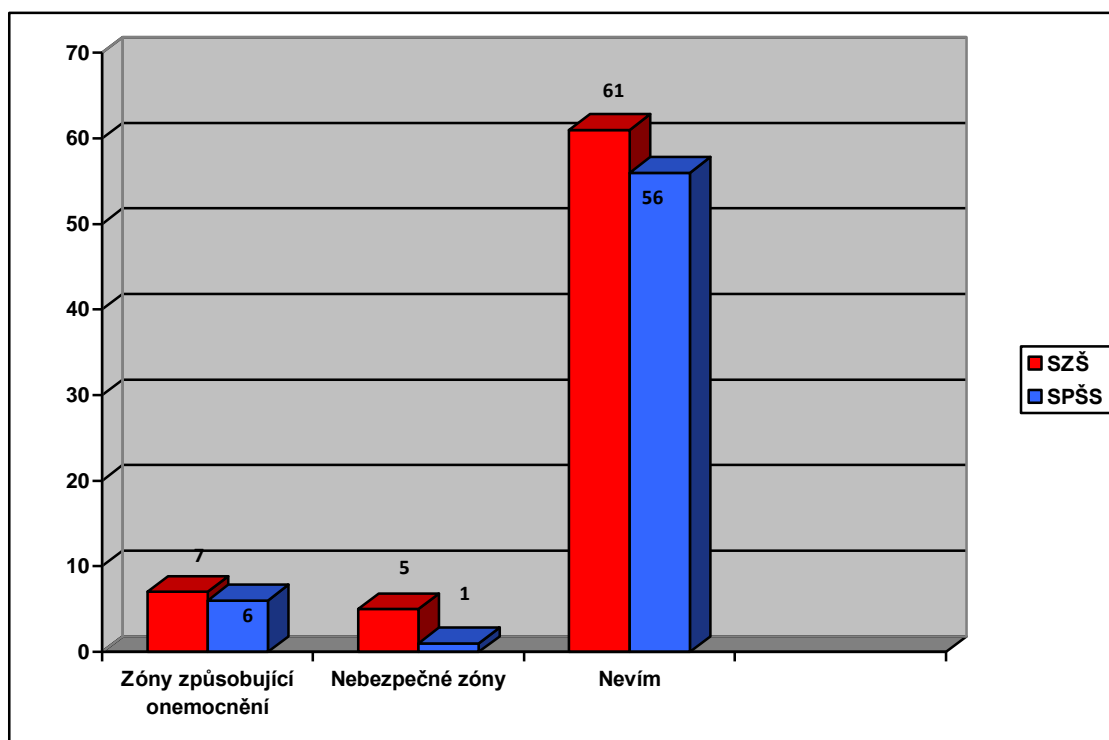
Ze 73 dotazovaných studentů SZŠ (100 %) jich 18 (24,7 %) zaškrtnulo kladnou odpověď a pro 55 (75,3 %) respondentů byl tento pojem cizí.

Z 63 studentů SPŠS, kteří odpovídali na otázku 9, jich 32 (50,8 %) označilo odpověď *ano* a 31 (49,2 %) nevědělo, o jaký pojem se jedná.

Otázka 10: Co znamená pojem geopatogenní zóna?

Graf 10. Význam geopatogenní zóny

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka 10 dávala prostor, aby se studenti vyjádřili k významu geopatogenní zóny. Otázka byla otevřeného typu.

Celkový počet studentů ze SZŠ byl 73 (100 %), z nichž 7 (9,6 %) definovalo tento pojem jako *zónu způsobující onemocnění*, 5 (6,8 %) ji popisovalo jako *nebezpečnou zónu*. Nejvyšší počet respondentů 61 (83,6 %) *neví* co znamená geopatogenní zóna.

Ze 63 (100 %) dotazovaných respondentů SPŠS jich 6 (9,5 %) uvedlo, že geopatogenní oblast *způsobuje onemocnění*, 1 (1,6 %) studentů si myslí, že to jsou *nebezpečné zóny* a nejvíce studentů 56 (88,9 %) *neví* jeho význam.

13 Diskuze

Ve své bakalářské práci jsem zkoumala informovanost a vztah studentů středních škol SZŠ a SPŠS k architektuře a jejich názorový postoj k prostoru. Za dílčí cíl jsem si stanovila porovnat výsledky studentů, z nichž jedni studují SZŠ a druzí SPŠS. Výzkum jsem zrealizovala pomocí dotazníků. Osloveni byli studenti (dívky i chlapci) navštěvující první až čtvrtý ročník středních odborných škol.

Úvodní otázka zjišťovala, zda jsou respondenti spokojeni s uspořádáním krajiny v místě, kde žijí. Nejvíce byla zaškrtnuta odpověď *ano*, kterou zvolilo více jak 50% respondentů. 46 studentů SZŠ a 52 ze SPŠS. Z těchto výsledků je patrné, že je většina mladých lidí spokojena s dispozičním řešením krajiny v místě bydliště. Pouze 24 respondentů je nespokojeno s rozvržením krajiny.

Následující otázkou byli studenti tázáni, zda jsou spokojeni s uspořádáním obytné části podle funkčnosti. Opět převažovala odpověď *ano*, kterou zvolilo 54 studentů ze SZŠ a 41 studentů ze SPŠS. Celkem je tedy s funkčností staveb spokojeno 95 studentů ze 136 dotazovaných. Pro mne je toto trochu překvapující zjištění. Jsou opravdu dnešní stavby natolik kvalitně rozvržené, aby splňovaly funkční potřebu obyvatel? Krier poukazuje na problematiku staveb, které spíše splňují obsahovou, nežli funkční stránku. Podívejme se na zóny rozvržené podle funkčnosti. Z pozorování skutečnosti zjišťuji, že zónování spíše přibývá. Příkladem nám mohou být obchodní centra umístující se do jednoho celku, místo toho, aby se rozmístila po celé obytné zóně a tím se stávala dostupnějšími. Byla by blíž našemu obydlí, nemuseli bychom dojíždět MHD (městskou hromadnou dopravou), či jiným dopravním prostředkem.

H1: Mládež si neuvědomuje vliv staveb a prostředí na jejich zdraví.

V otázce č. 3 se ptám, zda si studenti myslí, že je naše zdraví ovlivněno prostory, ve kterých žijeme. Z celkového počtu 136 respondentů je 121 přesvědčeno o vlivu prostředí na náš zdravotní stav. Stejného názoru je i Ch. Day, který poukazuje na to, že se během sto padesáti let zdravotní stav lidí ve velké míře zlepšil (srov. DAY 2004: 201). Zároveň prosazuje myšlenku, že domy náš zdravotní stav ovlivňují nejen pozitivně, ale také negativně. To, jakým směrem nás ovlivňují, určuje fyzická úroveň a následek (srov. DAY 2004: 202)

Očekávala jsem, že si tento důležitý vztah zdraví člověka s prostorem, mladí lidé příliš neuvědomují. Mile mne překvapilo, že tomu tak není. Hypotéza č. 1 je tímto výsledkem vyvrácena.

H2: Mládež upřednostňuje moderní architekturu před celostní архитектурou.

U otázky č. 4 měli respondenti odpovědět, zda se jim líbí lidové stavby. 90 studentů zaškrtnulo odpověď *ano*. 39 studentů odpovědělo *ne* a 7 se líbí pouze některé.

Graf č. 5 znázorňuje oblibu ekologických staveb u studentů středních škol. Mládež tyto budovy ve velké míře neupřednostňuje, ale ani je nezavrhuje. Ze 136 dotazovaných tyto stavby upřednostňuje 61 studentů, opačný názor zastává 67 studentů. Studentům ze SPŠS se tyto stavby spíše líbí, *ano* odpovědělo 33 respondentů. Studentům ze SZŠ se tyto stavby spíše nelíbí, *ne* odpovědělo 41 respondentů.

Otázkou 6 bylo zjištěno, zda se moderní stavby studentům líbí či nikoli. Tento typ staveb se zamlouvá 102 studentům.

Zda se líbí stavby 21. století (modernismus) studentům, nám odpověděla otázka s č. 7, ve které 89 dotázaných odpovědělo *ano*. Tyto stavby upřednostňují, jak studenti ze SZŠ (47), tak ze SPŠS (42). Ve stejném počtu 11 studentů ze SZŠ i SPŠS byla zaškrtnuta odpověď *ne*.

K těmto otázkám byla přiřazena hypotéza č. 2, která tvrdí, že „Mládež upřednostňuje moderní architekturu před celostní архитектурou.“ Na líbivost celostní architektury se studenti mohli vyjádřit v otázce č. 4 a 5. Moderní architektura pak byla obsažena v otázce č. 6 a 7. 191 studentů preferuje moderní stavby, což je o 40 více než u studentů zastávajících celostní architekturu. Z výsledků je patrné, že mládež opravdu upřednostňuje moderní stavby. Hypotéza 2 byla potvrzena.

H3: Mládež nemá mnoho informací o stavební biologii.

V otázce číslo 8 měli studenti zvolit správnou odpověď definující pojem celostní architektury. Studenti mohli vybírat ze 4 variant, správnou odpovědí bylo písmeno C - architektura, která zdůrazňuje nutnost pohledu na celého člověka i přírodu. Tuto volbu zvolilo pouze 18 respondentů, z toho 8 studentů bylo ze SZŠ a 10 ze SPŠS. 59 respondentů zaškrtnulo možnost A. 54 respondentů pak zvolilo možnost D. Podle Hozmana celostní architektura vychází z holistického přístupu, který pojímá zdraví nejen po stránce fyzické, ale i po stránce duševní. (srov. HOZMAN. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu* [online]). Velmi zářející je pro

mne skutečnost, že studenti, kteří navštěvují střední průmyslovou školu, tento pojem neznají. Podle mého názoru má škola, zaměřená také na architekturu, poskytnout studujícímu alespoň základy ze stavební biologie.

Graf 9 znázorňuje znalost pojmu Feng Šuej u studentů středních škol. 86 respondentů netuší, co tento pojem znamená. Z toho 55 studuje SZŠ a 31 SPŠS. 50 studentů, z nichž 18 je ze SZŠ a 32 ze SPŠS se s Feng Šuej již setkali. V tomto případě sice studenti ze SPŠS označili odpověď *ano* častěji, než studenti ze SZŠ, avšak rozdíl není tak velký, jaký bych očekávala.

V otázce č. 10 byla mládeži položena otázka, jestli *zná pojem geopatogenní zóna*. Otázka byla otevřeného typu. Největším počtem byla označena odpověď *nevím*. Definovalo ji 61 studentů ze SZŠ a 56 studentů ze SPŠS. Pojem geopatogenní zóna nám přibližují KOVÁŘ a BÖHMOVÁ (2004: 8) „*Anomální místa s negativním působením zemské energie na člověka se nazývají geopatogenní zóny*.“ Nejblíže tomuto tvrzení bylo 13 studentů, kteří si myslí, že tato zóna *způsobuje u člověka onemocnění*. 6 respondentů ji označuje za *nebezpečnou*, což bezpochyby také je, avšak tomuto názoru chybí konkrétnost, která by prozrazovala, čeho se nebezpečná zóna týká. Znalost geopatogenní zóny mi přijde velmi důležitá, obzvláště tehdy, pokud studuji stavební školu.

Výsledky u těchto tří otázek potvrzují hypotézu, která předpokládá, že mládež má málo informací o stavební biologii.

Z výsledků vyplývá, že první hypotéza byla vyvrácena. Druhá hypotéza byla potvrzena a třetí hypotéza byla také potvrzena.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci se snažím informovat mládež o celostní architektuře. Shrnout základní principy, podle kterých se tato architektura řídí a zároveň definovat jiné směry v architektuře, jenž jsou k celostnímu pojetí kontradiktorní. Mezi holistickou architekturu bezpochyby patří i práce s prostorem, která je průběžně obsažena v jednotlivých kapitolách. V teoretické části jedinci též přibližují, jak s daným prostorem může disponovat.

Cíl mé bakalářské práce spočívá ve snaze informovat mládež o problematice celostní architektury a práci s prostorem. Za svůj dílčí cíl jsem si zvolila poskytnout podklad, který by mohl PVČ použít v motivaci mládeže k ucelenějšímu přijímání informací. Dále pak tyto poznatky propojovat a vycházet z nich pro rozvoj zdravého jedince. Tyto cíle bych považovala za splněné.

V praktické části shrnuji postoje a názory studentů k prostoru a stavbám. Mým cílem v praktické části je porovnání a vyhodnocení diferenciací znalostí a různost pohledů na skutečnost u studentů ze SPŠS a SZŠ. Tyto cíle bych považovala za splněné.

Dále zde byly stanoveny tři hypotézy: 1. Mládež si neuvědomuje vliv staveb a prostředí na jejich zdraví. 2. Mládež upřednostňuje moderní architekturu před celostní архитектурou. 3. Mládež nemá mnoho informací o stavební biologii. První hypotéza byla vyvrácena, dvě další byly potvrzeny. Pro mě bylo velmi zajímavé posuzovat názory studentů, kteří studují obor zabývající se také stavební архитектурou se studenty docházejícími do jiné střední odborné školy. Celkem dotazníky vyplnilo 38 chlapců a 25 dívek studujících SPŠS, oproti tomu ze SZŠ dotazník vyplnilo 61 dívek a 12 chlapců.

Na základě získaných výsledků jsem dospěla k závěru, že většina studentů je spokojena nejen s uspořádáním krajiny v místě bydliště, ale také s funkčností staveb. Naprostá většina studentů je přesvědčena o tom, že stavby mají vliv na náš zdravotní stav. Zda mládež upřednostňuje celostní architekturu (lidové stavby, ekologické stavby) před moderní архитектурou (moderní stavby, stavby ovlivněné modernismem) poukazují grafy 4-7. Moderní architektura je preferovanější před holistickou архитектурou. V posledním bodě bych chtěla uvést neznalost studentů, ze SZŠ a SPŠS, jež neznají definici biologické architektury.

Věřím, že zpracovaná problematika, která jednoznačně poukazuje na výhody celostní architektury, může být v praxi vhodným zdrojem pro využití PVČ k motivování mládeže.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura:

- BUKAČOVÁ, I., HÁJEK, T. *Příběh drobných památek*. Vydal Jaroslav Bárta, studio JB, 2006. ISBN 80-900903-9-7
- DAY, CH. *Duch a místo*. Brno: ERA, 2004. ISBN 80-86517-95-0
- HAY, L. *Uzdrav své tělo*. Praha: Pragma, 2005. ISBN 80-7205-878-9
- HEROUT, J. *Staletí kolem nás*. Praha - Litomyšl: Paseka, 2002. ISBN 80-7185-389-5
- JŮZL, M. et al. *Dějiny umělecké kultury*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-22192-0
- KASEMANN, I. *Pomůcky Feng-šuej*. Saarbrücken: Eugenika, 2005. ISBN 80-89227-09.0
- KENNEDY, D. D. *Feng-šuej pro každého*. Praha: Svojtka & Co, 2003. ISBN 80-7237-422-2
- LIEDLOFFOVÁ, J. *Koncept Kontinua*. Praha: Dharma Gaia, 2007. ISBN 978-80-86685-79-3
- KLVAČ, P. et al. *Člověk a les*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4202-8
- KLVAČ, P. et al. *Člověk, krajina, krajinný ráz*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-5090-7
- KOVÁŘ, S., BÖHMOVÁ, I. *Harmonie ekodomu*. České Budějovice: Slunečnice, 2004. ISBN 80-239-3551-8
- KRIER, L. *Architektura volba nebo osud*. Praha: Academia, 2001. ISBN 80-200-0012-7

- KSANDR, K. *Katalog díla, architekt Josef Zítek*. Praha: ARCH, 1996. ISBN 80-901608-4-0
- LUKEŠ, Z. *Architektura 20. stol.* Praha: Správa pražského hradu a DADA, a.s., 2001. ISBN 80-86161-34-X
- MICHEL, P. *Aura v obrazech*. Lipsko: Aquamarin Verlag, 2004. ISBN 80-7359-038-7
- PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOFBAUER, B., et al. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, s.r.o., 2002. ISBN 80-7178-711-6
- PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. 2. aktual. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2006. ISBN 80-7178-944-5
- SATOR, G. *Feng-šuej, pokojové rostliny jako zdroj dobré energie*. Praha: Jan Vašut s.r.o., 2003. ISBN 80-7236-284-4
- SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-1821-7
- SYROVÝ, P. *Dobrodružství architektury*. Praha: Nakladatelství ARCH, 1999. ISBN 80-86165-28-0
- URBIŠ, A. A. *Žít Feng Šuej v našich podmínkách*. Frýdek-Místek: Alpress, 2010. ISBN 978-80-7362-858-1
- VESELÝ, D., ONIANS, J. et al. *Sloup, váza, obelisk*. Praha: H & H Vyšehradská, s.r.o., 2005. 80-7319-032-X
- WEBSTER, R. *Feng-šuej pro byt*. Bratislava: Eugenika, 2002. ISBN 80-89115-03-9
- WEBSTER, R. *Základní kniha Feng-šuej*. Bratislava: Eugenika, 2003. ISBN 80-89115-08-X
- ZELINKOVÁ, O. *Pomoz mi, abych to dokázal – Pedagogika Marie Montessoriové a její metody dnes*. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-071-5

- ŽERT, V., STOCKMANN, J. et al. *Zdravé bydlení česko-slovenské Feng Šuej, výskyt rakoviny v souvislosti s místem pobytu*. Olomouc: Fontána, 2000. ISBN 80-86179-47-8

Internetové zdroje:

- HOZMAN, O. *Celostní architektura jako příležitost pro dokonalou stavbu*. TZBinfo. publ. 29. 6. 2009. [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <http://www.tzb-info.cz/5748-celostni-architektura-jako-prilezitost-pro-dokonalou-stavbu>. ISSN 1801-4399.
- CHVÁTALOVÁ, H. *Rozhovor s architektem Oldřichem Hozmanem* [online]. Praha: Maitrea. publ. 24. 05. 2010. [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <http://www.maitrea.cz/magazin/rozhovor-s-architektem-oldrichem-hozmanem>.
- SKALKA, M. *Environmentální výchova* [online]. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, © 2010 [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <http://www.krnep.cz/environmentalni-vychova/>.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I. Celostní architektura

Příloha II. Celostní architektura

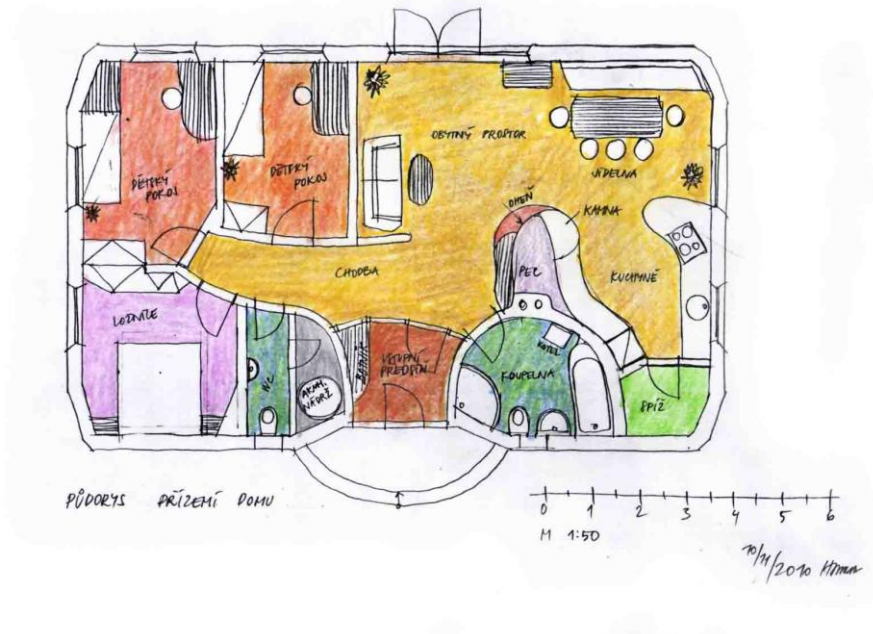
Příloha III. Celostní architektura

Příloha IV. Modernismus

Příloha V. Modernismus

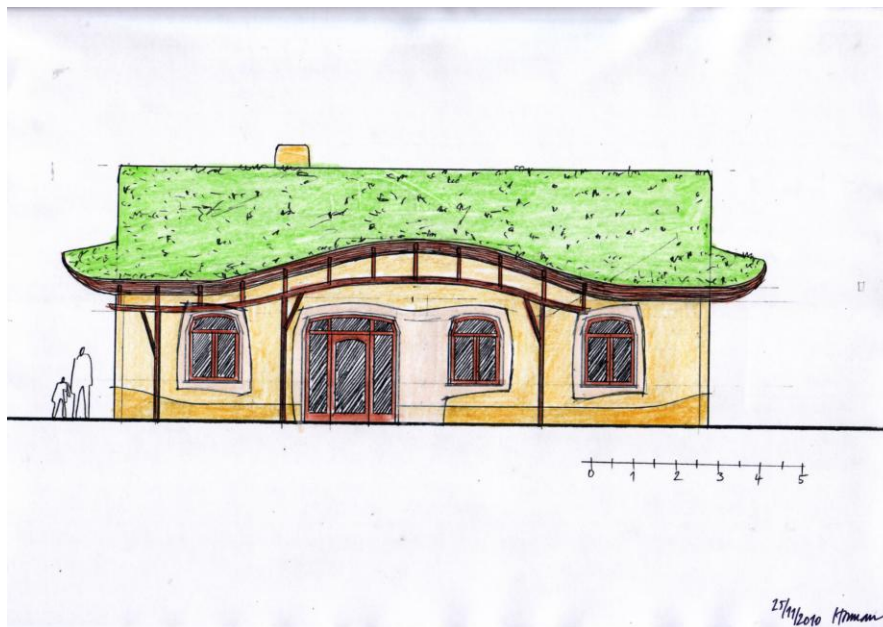
PŘÍLOHY

Příloha I. Celostní architektura

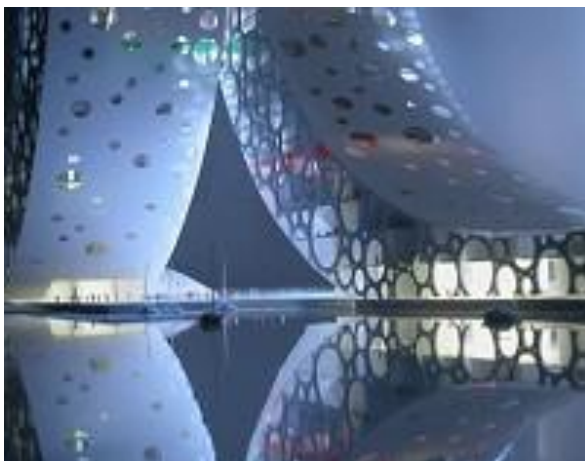
Zdroj: http://www.arc.cz/web_cz/arch-realizace-projekty.php

Příloha II. Celostní architektura

Zdroj: http://www.arc.cz/web_cz/arch-realizace-projekty.php

Příloha III. Celostní architektura

Zdroj: <http://www.advojka.cz/archiv/2009/5/architektura-ekologicka-a-celostni>

Příloha IV. Modernismus

Zdroj: <http://modernismus.navajo.cz/>

Příloha V. Modernismus

Zdroj: <http://modernismus.navajo.cz/>

DOTAZNÍK
VÁŠ VZTAH K ARCHITEKTUŘE A PROSTORU

datum: _____

rok: _____

Vážený respondente,

jmenuji se Lenka Bukovská a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity, obor Vychovatelství - pedagogika volného času. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku pro účely mé bakalářské práce s názvem Využití výtvarné hry v práci s prostorem pro motivaci k celostní architektuře. Dotazník je zcela anonymní a bude použit výhradně ke studijním účelům.

Na základě tohoto průzkumu, chci zjistit do jaké hloubky mládež disponuje poznatky o architektuře, jaký mají vztah k architektuře a dále také motivovat k celostní architektuře.

Správné odpovědi zakřížkujte nebo doplňte.

1. Jsi spokojený/á s uspořádáním krajiny v místě bydliště?

ANO

NE

jiné:

_____

2. Jsi spokojený/á s uspořádáním obytné části podle funkčnosti?

ANO

NE

jiné:

_____

3. Myslíš si, že prostory, ve kterých žijeme, mají vliv na naše zdraví?

ANO

NE

Nevím

4. Líbí se ti lidové stavby?

ANO

NE

jiné: _____

5. Líbí se ti ekologické stavby?

ANO

NE

jiné: _____

6. Líbí se ti moderní stavby?

ANO

NE

jiné: _____

7. Líbí se ti stavby 21. století (modernismus)?

ANO

NE

jiné: _____

8. Co znamená pojem CELOSTNÍ ARCHITEKTURA? (pouze jedna správná odpověď)

- a) architektura, která čerpá ze všech architektonických stylů
- b) pojem, jenž vypovídá o moderní architektuře a tvrdí, že je to jediná architektura správná
- c) architektura, která zdůrazňuje nutnost pohledu na celého člověka i přírodu
- d) netuším

9. Setkal ses někdy s pojmem Feng Šuej?

ANO

NE

☐
☐

10. Co znamená pojem geopatogenní zóna?

POVINNÉ ÚDAJE: (zakroužkuj)

pohlaví:	žena	muž			
věk:	15	16	17	18	19
ročník:	I.	II.	III.	IV.	

název školy:	
místo školy:	
místo bydliště:	

Děkuji za vyplnění dotazníku. Pokud si přeješ zaslat výsledky šetření, napiš mi prosím níže tvůj e-mail.
Kontaktní údaj bude použit pouze pro zaslání výsledků vyhodnocení dotazníků.

e-mail:

_____

ABSTRAKT

BUKOVSKÁ, L. *Motivace mládeže k celostní architektuře a práci s prostorem*. České Budějovice 2011. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Pedagogická katedra. Vedoucí práce I. Kovářová.

Klíčová slova: motivace, holistická architektura, celostní architektura, architektura, prostor, vnímání prostoru, krajinný ráz, Feng Šuej, feng shui, zdraví, zdravé bydlení

Hlavním tématem bakalářské práce je architektura a prostředí, ve kterém žijeme. Z holistického pohledu vychází nejen architektura, ale i další témata s ní související. Alternativním přístupem je nabízen možný náhled na využití motivace v pedagogické oblasti. Přiblížíme si pojmy, které se týkají zdravého bydlení, Feng Šuej, tradičních staveb aj. Uvedeme charakteristiku uměleckých směrů v 19. a 20. století. Návodem pro správnou „skicu“ budoucnosti nám může sloužit i zmíněné pozitivní myšlení.

V praktické části se dozvíme, jaké mínění a vědomosti o architektuře a prostoru vlastní studenti středních škol. Výsledky byly porovnány mezi SZŠ a SPŠS.

ABSTRACT

Motivation of the youth to holistic architecture and work with a space.

Key words: motivation, holistic architecture, architecture, space, space perception, landscape, Feng Shui, health, healthy living

The main topic of this thesis is architecture and environment, which we live in. Architecture and also other related issues are based on the holistic perspective. A possible view of the use of motivation in pedagogical field is offered by an alternative approach. We will learn about terms related to healthy living, Feng Shui, traditional buildings, etc. We will characterize the styles of art of the 19th and 20th century. The positive way of thinking can serve as a recipe for a proper „sketch“ of the future.

In the practical part of the thesis we will learn about opinions and the amount of knowledge of architecture and space which secondary school students possess. The results were compared between a secondary medical school and a secondary school of civil engineering .